

De arbore cōsanguinitatis.

Arbor cōsanguinitatis ad

Oculū. Quia pbatō ad oculū alias vicit. xxvij. q. j. c. Nec aliq̄
Et ex ostensione facti qdā melius p̄cipiūtur q̄ elocutione. de
donatōibz. c. aplice. p̄sus finē. Hinc est q̄ agroz mēsuratio subijct̄ oculis
xvi. q. iij. c. Inter memoratos. de p̄scriptōibz. c. qz iudicante. C. finitū regū
doz. l. iij. ventris inspectio an mulier sit pregnās. ff. de ventre insp̄ic. l. j. lo
coz pudicitie. An mulier sit virgo inuestigatio. de pbatōibz. p̄posuisti. In
orta de fri. et male. Et littere papales an vere sint an false. de crimine falli.
Arbor igit̄ cōsanguinitatis p̄necessaria vtriusqz iuris studentibz sic de bz
formari. Ponatur p̄mo cellule ascendentiū. sc̄do descendentiū. tercio colz
lateralū. **Q**uāto igit̄ p̄trahatur vna linea recta. in cuius medio pos
net vnus circulus vacuus. supra quē circulū ponent quattuor circuli. In
quoz p̄mo scribet pater z mater. et ponet vnus p̄ctus rube⁹ supra z vn⁹
niger infra. In secūdo scribetur auus z auia. et ponēt duo puncta rubea
supra. et duo nigra infra. In tercio scribet p̄auus z proauia. z ponēt tria
rubea p̄cta supra et tria nigra infra. In quarto scribetur abauus et aba
uia. et ponentur quattuor rubea p̄cta supra. et quattuor nigra infra. Si
milit̄ sub illo circulo vacuo ponentur quattuor circuli. In p̄mo scribetur
filius z filia cū vno rubeo p̄cto supra z nigro infra. In secūdo scribet nes
pos et neptis et duo rubea p̄cta supra. et duo nigra infra. In tercio proz
nepos z proneptis. et ponentur tria rubea p̄cta supra. et tria nigra infra.
In quarto abnepos abneptis. ponenturqz quattuor rubea p̄cta supra z
quattuor nigra infra. Et significant rubea puncta cōputationem fm̄ ius
canonicū. que ideo ponūtur supra quia ius canonicū maxime in matr̄
monialibz in quibz valde seruit cognitio graduuz excedit ius ciuile. extra
de secun. nup. c. penul. et vltimo. Nigra aut̄ p̄cta significant p̄putationem
graduū fm̄ ius ciuile. habito respectu ad cellulā vacuam semp̄ que seruit
ad successiones que fit per mortē. z ideo designātur p̄ nigredinē

Cōsiderād. Ergo q̄ inuenit̄ p̄ rubea p̄cta excellentia iur̄
ris canonici ad ciuile maxime quo ad hūc ca **Additio**
sum. vbi instruitur que licite p̄trahere p̄nt. nec ne. et cuz matrimoniū sit
sacramentū ecclesie in eo p̄cipue lex minor est canone. de secū. nup. c. pes
nulti. et vlt. Dicit canon vltimus. cum fm̄ Splin. f. ad Choz. vij. **M**u
lier mortuo viro suo ab eius sit lege soluta. et nubendi cui vult tm̄ in dño
literam habeat facultatē. nō detet legalis infamie sustinere iacturā. que li
cet post viri obitū infra tempus luctus (scz vnus anni spaciū) nubat. cō
cessa sibi tm̄ ab aplo vritur potestate. cum in his p̄sertim seculares les
ges nō designātur sacros imitari canones. **E**x illo. c. hater q̄ illico post
mortem mariti soluitur mulier a lege ipsius. Unde in alio seculo nō reco
gnoscit̄ se pro p̄iugibz. vt in. c. licite. xxij. q. vij. vbi dicit̄. **C**arebit vxor sas
eramento p̄iugij si mortuus fuerit vir eius. **N**ec sunt Augustin. p̄ba vbi
s̄. canonizata. **E**loquit̄ Aug⁹. de naturali morte. nō miraculosa. qz San
dulphus dicit nō esse mortez vbi resuscitatio sit securura. sed potius diuis
naz quādam vocatōem. ideoqz tūc nec matrimoniū dissoluitur nec cetera

De arbore

amittitur. Sed morte naturali dissoluitur matrimonium. ff. pro socio. cum duobus. §. idem. Sed baptismus non deletur morte vel aliquid aliud. in quo profertur gratia ut ordo. Unde resuscitatus non est denuo ordinandus. nec anima semel baptizata si nullies quis resuscitaretur ad vitam est baptizanda. *Hec sup. c. licite.*

Secundo nota fin Panor. q. leges civiles in istis presertim spiritualibus subieciuntur dictis apostoli et canonum. Et per istam rationem que ponitur in fine littere. scilicet cum in his presertim etc. q. omnes leges civiles que ex aliqua speciali causa prohibent matrimonia contrahi. ut infra tempus luctus propter turbationem sanguinis. ut in l. lictor. ff. de his qui no. infra. Et ne suspicio ex festinatione orietur marito. ut in aut. de resti. et ea que pa. §. verum. Item in matrimonio interdictio inter pupillam et tutorem seu curatorem et liberos eorum. ut. l. de interdic. matri. inter tu. et pupil. p. cotu. Item inter rectorem prouincie et prouinciale. ut. l. si rector. puin. l. j. recipiunt correctionem a lege canonica. Et nota bene hoc dictum et tenebis semper (inquit Panor.) mentis q. hodie licite contrahitur matrimonium inter pupillam et tutorem seu curatorem seu eorum liberos vel alias supra enumeratas personas. Item q. lex secularis non potest prohibere matrimonium ad tempus vel etiam inter certas personas. Et idem per omnia sequitur Fre. p. filio. xxv. hec Panor. sup. penult. et ult. canonibus de secundis nup. Paulisper digressus sum. sequitur materia principalis

*Dudusq; addi
cio. Sequit text.*

Istis autem sic formatis in linea recta procedendum est ad lineas collaterales. Et primo ad latus dextrum circuli in quo reperitur pater et mater. protrahetur una linea transversalis habens quattuor circulos. In quorum primo ponetur frater. In secundo fratris filius. In tercio fratris nepos. In quarto fratris pronepos. In primo circulo ponetur supra unum punctum rubeum. et infra duo nigra. In secundo ponentur duo rubea supra. et infra tria nigra. In tercio tria rubea supra. et quattuor nigra infra. In quarto quattuor rubea supra. et quinque nigra infra. Similiter ad sinistrum latus protrahetur una linea cum quattuor circulis. In quorum primo ponetur soror. In secundo sororis filius vel filia. In tercio sororis pronepos vel proneptis. et ponentur puncta eodem modo sicut posita sunt ad dextrum latus. Deinde ad latus dextrum autem protrahetur una linea transversalis habens quattuor circulos. In quorum primo ponetur patruus et amita. et ponentur duo puncta rubea supra et tria nigra infra. In secundo ponetur frater patruelis et amita. et ponentur duo puncta rubea supra. et quattuor nigra infra. In tercio ponentur horum filius et filia. et ponentur tria puncta rubea supra. et quinque nigra infra. In quarto horum nepos et neptis. Et ponentur quattuor rubea puncta supra. et sex nigra infra. Similiter ad latus sinistrum autem protrahetur una linea transversalis habens quattuor circulos. In quorum primo ponetur auunculus et matertera. In secundo consobrinus et consobrina. In tercio horum filius et filia. In quarto horum nepos et neptis. et fiant puncta sicut ad dextrum latus. Deinde ad latus sinistrum pauca linea transversalis quattuor habens circulos protrahetur tria puncta rubea. et infra quattuor nigra. In secundo protrahetur sobrinus et sobrina. et tria puncta rubea supra. et quinque nigra infra. In tercio horum filius et filia. et tria puncta rubea supra et sex nigra infra. In quarto horum nepos et

Cōsanguinitatis.

neptis et quattuor rubea pūcta supra. et septem nigra infra. **S**iliter ad sinistrum latus p̄rahetur linea cū quattuor circulis. In quozū primo ponetur auūculus magn⁹ et matertera magna. In scdo ppior sobrinus et sobrina. In tercio hozū filius et filia. In quarto hozū nepos et neptis. **E**t p̄tera ponetur sicut ad dextrū latus sunt posita. **E**xpost p̄rahetur linea ad latus dextrū abauū cū quattuor circulis. In quozū p̄mo ponetur propatruus et pamita. et ponetur tria rubea pūcta supra. et quinque nigra infra. In scdo hozū filius et filia et quattuor pūcta rubea supra. et sex nigra infra. In tercio hozū nepos et neptis et quattuor pūcta rubea supra. et septem nigra infra. In quarto hozū p̄nepos et p̄neptis et quattuor rubea pūcta supra et octo nigra infra. **S**iliter ad sinistru latus p̄rahatur vna linea quattuor hatens circulos. In quozū p̄mo ponetur proauūculus et p̄matertera. In scdo hozū filius et filia. In tercio hozū nepos et neptis. In quarto hozū p̄nepos et p̄neptis. **E**t ponentur pūcta eodem modo sicut ad dextrum latus sunt posita.

Circa arbore cōsanguinitatis

nūc formatā. **N**otandū p̄mo. **C**onsanguinitas est arrentia siue p̄mitas p̄sonarū ex eo p̄ueniens q̄ vna descendit ab altera vel amite ab vna tercia. In hoc q̄ d̄r vna ab altera tāgīt p̄sanguinitas in linea directa ascēdentiū et descendentiū. **P**er hoc vero qd̄ d̄r. vel amite ab eadē. tāgīt cōsanguinitas collateralīū. **P**er hoc qd̄ d̄r. personarū pluraliter. notat q̄ nō nisi inter diuersas p̄sonas p̄sanguinitas esse potest. **A**lij dicūt q̄ p̄sanguinitas est vinculū p̄sonarū ab eodem stipite descendentiū carnali p̄pagatione p̄tractum. In qua definitōe d̄r. p̄mo ab eodem stipite descendentiū. vt remoueat affinitas. qz licet ibi sit vinculū p̄sonaz. nō tñ est ibi p̄sanguinitas. **E**t d̄r carnali p̄pagatione p̄tractum. vt remoueat vinculū sp̄ialis cognatōis et etiā adoptōis. **D**icitur autē p̄sanguinitas quasi sanguinis vnitas a con et sanguine. qz de p̄muni sanguine descēderūt. **V**nitas vero sanguinis est duplex. mediata et immediata. **I**mmediata inter patrē et filiū. **M**ediata inter patrē et nepotē. vel inter collaterales inter se. **E**t hoc mō stipēs p̄p̄ri⁹ est in p̄posito vnde q̄s immediatius descēdit carnali p̄pagatione. **S**tipes vero p̄muni⁹ est ille vnde aliqui plures pariter immediatius descēdūt quasi ramī ex trūco.

Notādum **S**ecūdo. **L**inea ē collectio p̄sonarū ab eodē stipite mediate vel immediare descendentiū gradus p̄tens et numeros gradū per pūcta. vt supra factum fuit d̄r. **S**ingūes **E**t diuidit in rectā siue directā. et collateralē siue trāsiuersalem. **L**inea recta ē q̄ vna p̄sona recte et d̄rce trahit sanguinē ab alia mediate vt immediare. **I**mmediare. vt fili⁹ a patrē. mediate vt nepos a patrē. **E**t illa est ascendentiū numerando a p̄hāres ascendendo vsqz ad abauū. **E**t est descendentiū numerando a p̄hāres vsqz ad abnepotem. **L**inea vero collateralis siue trāsiuersalis est. in qua vna p̄sona nō sic sanguinē trahit ab alia sed vna stat alteri ad latus. vt duo fratres vel sorores et ab eis descendentes. **E**t talis linea collateralis est duplex. scz equalis et ineq̄ualis.

De arboze

lis. Linea collateralis equalis est. vbi due psonne collaterales in sua linea equaliter distant in gradu a comuni stipite eoz. vr duo fratres 2 eoz filij. Linea vero collateralis inequalis est vbi psonne collaterales in linea inequaliter distant in gradu a comuni eoz stipite. vr Phares 2 filius fratris eius

Aditio

Cōsiderād. Secdo. fm Arestorem. viij. ethicoz. Omnis amicitia ligatio siue vnio quedā est. Ideo comunicatio q̄ est amicitie causa vinculi d̄. Et d̄ potius sanguinitas q̄ carnalitas. fm docto. sc̄m in scrip. quart. dist. xl. q. s. ar. s. ad quartū Quia illud qd̄ proximē p̄uertit in semen est sanguis. vr p̄bat̄ dist. xv. de aialib. et p̄pter hoc vinculum qd̄ ex ppagatione carnali p̄trahitur p̄uenientius d̄ sanguinitas q̄ carnalitas. Et q̄ aliqui vnus sanguineus d̄ esse caro alterius. hoc est inq̄rum sanguis qui in semine viri aut menstruū p̄uertit est potentia caro et os. Nec ille et ppulere. Nec id̄ silentio p̄tereādū est. q̄ comunicatio que in ip̄a cōstitit amicitia est triplex. Vna est fm habitudinem p̄ncipij ad p̄ncipiaturū vr patris ad filiū. Secda p̄ncipiari ad p̄ncipiū. vr filij ad patrem. Tercio fm habitudine eoz que sunt ab eodē p̄ncipio ad invicē. vr fratris ad fratrem vel sorore. Et q̄ p̄uctus motus lineā facit. et per ppagationem patrem quodāmodo descendit in filiū. Ideo fm dictas tres habitudines tres distinguuntur lineę sanguinitatis descendentiū certe fm p̄mā. ascendentiū fm secūdā. trāsuertaliū penes terciā. Sed q̄ ppagationis motus nō desit in vno termino. ideo p̄tingit q̄ patris est accipe patrē. et filij filiū. et sic deinceps. Et fm hos diuersos p̄gressus diuersi gradus in vna linea inveniunt. Et q̄ gradus cuiuslibet rei est pars aliqua illius rei. gradus p̄pinq̄uitatis nō p̄t esse vbi non est p̄pinq̄uitas. ideo identitas et nimia distantia gradus tollit. Nullus enim sibi ipsi p̄pinq̄us est. sicut nec sibi filius. Et distans gradus ad similitudine gradū scalarū vel locoz. p̄cliuū. q̄ ita gradus mur de proximo in primū. ff. de gradib. l. iuriscōsultus. §. gradus.

Aditio

Cōsiderādū Tercio. Dicit̄ in sc̄do notabili vel notādū de linea collateralī equali 2 ineql̄. **U**bi p̄siderandum est. linea collateralis equalis est. q̄n̄ equales sunt cellule ab vtriusq̄ p̄sonis iudicandis in gradib. (siue sint pares siue impares) ad cōmune. eo t̄m excluso. stipite. Verbi gratia. Phares 2 patrui p̄nepos s̄t in linea collateralī equali paris atq̄ numeri. p̄ater. Phares. 2 nepos pro patrui faciūt lineā collateralē equalē imparis numeri. Sic p̄ oppositus linea collateralis inequalis est q̄n̄ ab altera p̄sonarū alteri p̄parādaz p̄tiores sunt cellule ad cōmune stipitē exclusiue. vbi gr̄a. Phares cuj̄ fr̄is filio facit lineā collateralē ineql̄. filius Phares cū nepote fratris lineā collateralē inequalē. vr p̄ p̄acticāti. T̄m de illis additōnib. Nunc ad materiam principalem redeūdo.

Notādum Tercio. q̄ gradus est habitudo distantii p̄sonarū qua cognoscit̄ quāta distantia due p̄sonne inter se d̄nt. Et d̄z intelligi habitudo. id est mensura siue respectus seu p̄sideratio distantie inter p̄sonas de quib. queritur. q̄ gradus est mensura substantie.

Cōsanguinitatis.

Cōsiderādū 4°. **E**bi etiā notare decet q̄ p̄sone q̄ distant
gradu et facere ḡdū. que p̄o inequaliter se h̄nt ad p̄munes (eo t̄m excluso)
stipitē. dicit̄ d̄stare ḡdu. xxxv. q. v. c. pozro. et. c. parēta. **H**ucusq; addi°.

Additio

Notādum Quarto. q̄ ideo cellula vacua remāsit siue cir-
cul° q̄ nō p̄t in illo circulo scribi nomē a p̄el-
latinū p̄sonale. quale est pater fili°. eo q̄ p̄sona q̄ ibi ponit̄ interdū est p̄z.
q̄n̄ p̄paratur ad descendentes. et interdū fili° q̄n̄ p̄paratur ad ascendentes.
et interdū frater respectu p̄rimoz collateralium. **E**l igit̄ cellula vacua res
māsit vt sit quasi sedes vacua cuiq; patens. siue sit vir vel mulier. vt q̄s
hō p̄putare volens suam p̄sanguinitatē sciat se imaginarie ibi locandū
et sic nō t̄m vni sed infinitis debet deseruire

Notādum Quinto. q̄ cellule in arbore posite incipiūt a
duplici casu. a nō scz et grō **Q**ue a nō incipit
unt sicut abauus abauia. pau° pauia rē. sumūt denotatōem a cellula va-
cua vel circulo. **S**ed a grō incipientes nō recipiūt a cellula siue circulo per
ntū incipiente immediatius in eadē linea supposita. vt hoz filius filia. eo
rūdem nepos neptis rē. q̄ ideo fit. q̄ ibi deficiūt termini p̄prij p̄sanguini-
tatis incoplexi. et ergo oportuit p̄plere expr̄imi. **A**ntō vero incipientes
sumūt nomen a cellula vacua. q̄ oportuit arbores describi in respectu ad
aliquid. cum termini eius sint respectiui. et p̄ueniēt fit in ordine ad vnū
ad vitandū p̄fusionem. et quia illa cellula est media. ideo p̄uenientius re-
spectu eius fiebat. **E**t q̄uis ipsa sit vacua a nomine p̄sonali. vt supra rā-
tūm fuit. potest tamen fingi vnū nomen propriū quod tamen non des-
bet inscribi. et sic gratia exempli **P**harez qui est quintus ab **A**braaz in li-
nea saluatoris dñi nostri **J**esu christi.

Notandum Sexto. q̄ descendendo ad practicas istius
arboris ad cognoscendū distantia p̄sonarū
vtroq; iure aliq̄ue ponende sunt regule. **E**t q̄ iuxta racta in notabili secū-
do duplex est linea. scz recta siue directa. et collateralis siue transversalis.
Primo ponenda est regula de linea recta. que est ascendentiū et descenden-
tiū. et est ista. **Q**uor sunt persone de quib; querit̄ intermedijs cōputatis
vna dempra. tot sunt gradus inter eas vtroq; iure canonico et civili. **E**x-
plū in nostra arbore. **S**i queratur quātum distat **P**harez ab abauo. nu-
merabit̄ a **P**harez inclusiue ad abauū exclusiue. et q̄ ibi sunt quoz p̄so-
sone. ideo vna dempra distat ab eo q̄rto gradu vtroq; iure. a pauo terciō
ab auo scōdo. **S**ilr si q̄rat̄ q̄ntum distat **P**harez a nepote suo numerabit̄ a
Pharez vt sit ibi vna p̄sona descendendo ad filiū. et sunt due ad nepotem
et sunt tres ad p̄nepotē. et sunt q̄ttuor ad abnepotē. et ita distat **P**harez
ab abnepote suo quarto ḡdu. **D**ebet aut̄ in ista p̄putatōe sp̄ vna p̄sona de-
mi. **R**o. q̄ optet vnā p̄sonā subsistere p̄ se a p̄ncipio tanq; terminū que se
sola vel ad se nō facit gradū. q̄ sicut p̄sanguinitas sic et gradus nō est nisi
vnius ad alterū. sed vltra eūdo. **D**ebet ergo illa p̄sona q̄ est terminus dem-
a iij.

De arbore

quia non est gradus sed principium graduum. quemadmodum sturus stat primo in termino. et ibi stando non facit gradum vel passum sed ultra eundo. Deinde videndum est de collateralibus. Pro quo oportet primo videre quod persona sit stirpes illarum personarum. de quarum distantia queritur. Et est illa persona stirpes a qua descendunt primo (ut dictum est supra) ille persone de qua queritur. Verbi gratia. si queratur quantum distat Phares a patruo suo aut filio. nepote vel pronepote patruum. stirpes est illa persona que ponitur in recta linea a cuius latere venit circulus vel cellula in quo vel qua ponitur patruus. et est abauus. Similiter si queratur quantum distat Phares a patruo magno cum alijs in eadem linea. stirpes est pauus. Sic si queratur de Phares et patruo stirpes est auus. Ad sciendum quantum distat personarum distantiam iure civili. datur ista regula unica. Quot sunt persone numerando a phares inclusive usque ad stirpem exclusive siue. et procedendo ad latus stirpis usque ad personam a qua distat totus gradus distat Phares ab illa persona iure civili. Verbi gratia. si queratur quantum distat Phares a patruo. numerabitur a Phares dicendo una persona ascendendo sequenter pater due persone. auus tres persone. pauus quatuor. et tunc procedet ad latus abauis. et reperitur ibi patruus dicendo quinq. et ita Phares et patruus suus iure civili distat in quinto gradu. Phares et filius patruum in sexto. Phares et nepos patruum in septimo. Phares et pronepos eiusdem in octavo. Similiter si queratur quantum distat Phares a patruo magno iure civili. tunc stirpes est pauus. Numerabitur ergo sic. Phares sit una persona. pater due. auus tres. et tunc dimittet stirpes et procedetur ad latus. pauus in primo circulo. et ibi reperitur patruus magnus. distant in quarto gradu. et Phares et proptor sobrinus in quinto. filius in sexto. nepos in septimo. Et ita facilliter potest exemplificari de alijs. scilicet quoniam auus est stirpes vel quoniam pater est stirpes. Et licet doctores ponant de isto diuersas regulas distinguendo de linea equali et inequali. per istam tamen unicam regulam semper reperitur gradus iure civili. Necessesse tamen est scire quando persone sint in linea equali. et quando in inequali propter ea que statim dicentur. Sed ad sciendum hanc distantiam iure canonico alia datur regula etiam unica. Pro cuius intellectu scire oportet. quando queritur de duabus personis que persona distat res motus a stirpe tunc est ista regula. quod numerando ab illa persona siue ponatur in latere siue in recta linea inclusive que remotius distat a stirpe usque ad stirpem exclusive totto gradu distant inter se iure canonico. Verbi gratia. Si queratur quantum distat Phares a patruo iure canonico. videndum est quis sit stirpes istarum personarum. et est abauus. Deinde videndum est quis remotius distat ab abauo an Phares. an pro patruus. et clarum est quod phares remotius distat. numerabitur ergo a Phares inclusive usque ad abauum exclusive. et reperitur quatuor persone. ergo Phares distat a pro patruo iure canonico quarto gradu. et eodem gradu distat a filio. a nepote. et a pronepote. Similiter si queratur quantum distat Phares a patruo magno. Videndum est quis sit stirpes. et est proauus. Numerabitur ergo a Phares inclusive usque ad proauum exclusive et reperuntur tres persone. ergo Phares distat a patruo magno in tercio gradu iure canonico. Eodem gradu distat a proptore sobrino et a filio proptoris sobrini. Sed si queratur quantum distat Phares a nepote proptoris

De arbore

Notandum Septimo q̄ necesse est cōgnoscere que p̄sone
distent in linea equali z q̄ inequali p̄pter dis-
p̄sationes impetrandas Nam si nepos fratris Phares veller ducere pro-
neptē ipsius Phares oporteret sic narrare ad habēdū disp̄sationem q̄ lex
Ticius petit ducere vxorē consanguineā suā Bertā et Ticius distat a stīpī-
te in tercio z Bertā ab eodē in quarto Nam si diceretur sic Ticius petit
ducere vxorē Bertam p̄sanguineam in quarto gradu et Papa dispensaret
nō possent isti virtute illi⁹ disp̄sationis matrimoni aliter p̄iūgi quia ma-
ior est proximitas qm̄ vna p̄sona distat a stīpīte in tercio q̄ si ambe distaret
in quarto Et disp̄sationes quia sūnt p̄tra ius p̄ne sūnt restringēde p̄ isto fa-
cit c. qd̄ dilectio extra de p̄sanguinitate z affinitate z hec notat ibi p̄ doctos
res q̄uis alij teneat oppositū Si etiā eēt aliq̄s legat⁹ habēs potestare disp̄-
sadi i tercio et quarto gradu. ille legat⁹ nō p̄r disp̄sare cū p̄sonis distātib⁹
in linea equali tercij gradus a stīpīte hoc est si ambe p̄sone distent tercio
gradu a stīpīte sed solum p̄r disp̄sare vbi vna p̄sona distat in tercio z alia
in quarto vel ambe in quarto a stīpīte p̄pter rationem iā dictā et notatur
istud p̄ doc. in dicto c. qd̄ dilectio Si aut vna p̄sona distaret in p̄mo z alia
in quinto a stīpīte p̄r p̄trahere matrimoniū sine disp̄satione vt frater
Phares potest ducere abnep̄tem ipsius Phares Et tantum de arbore
consanguinitatis fin magistrum Hycasium

Considerādū q̄nto. q̄ i collateralibus equalis linee bñ
sumus p̄sanguinei in equali linea ego possum contrahere cū filia tua ergo
tu cū ea. Etia sehtur p̄ regulā (stante linea equali) destructiua. Ego non
possum p̄trahere cū filia tua q̄ nec tu cū mea Affirmatiua qd̄ p̄cedit in eq̄li
linea z quarto gradu Negatiua p̄o p̄cedit in equali linea tercij grad⁹ vt
citerioris S; in linea ineq̄li illud nō p̄cedit nec constructiue nec destru-
ctiue qz si vnus ē in quarto z alius in tercio vel citeriori neutra regulaz habet
locū Et illi gradus etiā referendi sunt ad p̄mūne stīpīte non inter se qz iter
se semp equaliter distāt aut p̄ueniunt gradibus hec patet facile p̄acticāri

Considerādū sexto Ex dictis luceclarius patet q̄ in li-
nea ascendēti z descendenti z sic directe
non discordāt ius canonicū z ciuile Ex quo sequitur correlarium vel argu-
mēt um. Q̄cum de iure ciuili in linea directa vsqz in infinitum non possūt
contrahi nupcie intētū si Adam adhuc in hac mortalitū luce lachrimarūqz
valle p̄stitutus esset vxorem ducere nō posset iuxta tex. c. nupcie ff. de ritu
nup. in. §. Ita etiā de iure canonico fit p̄hibitiū Et facit ad hoc c. p̄genie z
c. de colagunitate et c. In copulatione 35. q. 2. et 3. Ita etiā tenet Joānes
Andree i lectura sua sup arbore licet godfre. in sūma de p̄sang. z affi. §. Yre
grif dixerit p̄trariū p̄ generalitatē c. non debet. qui tñ textus debet irelligi
in transuersalib⁹. Quia aut ius canonicū strictius p̄cedit q̄ ius ciuile in
matrimonij in linea transuersali vt est tex. in c. ad sedem §. Gif z c. Seri-
es 35. q. 5. ergo a fortiori in linea recta vbi seruat memoria p̄genie dicta
c. p̄genie 35. q. 3. Et sic patet atqz colligit q̄ ois differentia in p̄nuerandis
gradibus inter ius canonicū et ciuile consistit in linea transuersali. quia

Consanguinitatis

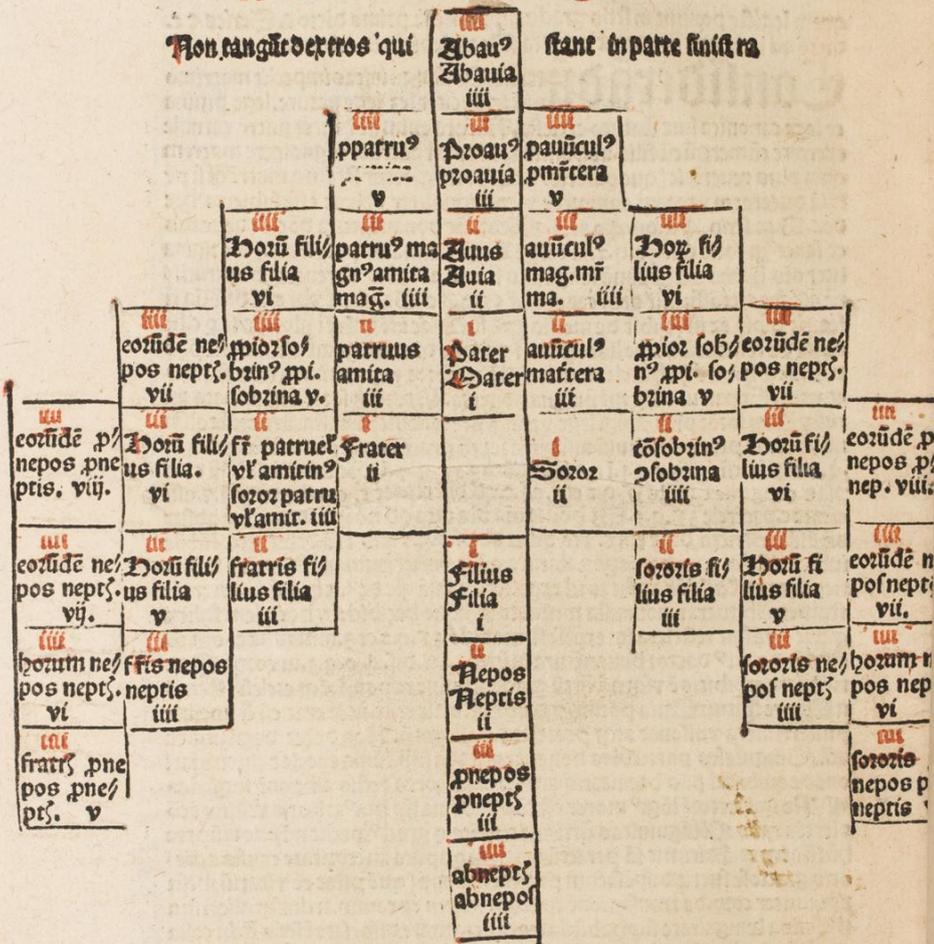
quem legitte ponunt in scdo gradu canonice in primo dicto c. Series 2 c. dicto ad sedem. §. Igitur et oculata fide videbitur in arboze.

Consideradū tertio Consanguinitas impedit matrimo-
nū tripliciter scz lege nature. lege diuina
et lege canonica siue statuto ecclesie. Natura enim abhorret patrē carnale
exercere cōmerciū cū filiā. abhominabilius est autē filiū cognoscere matrem
quia plus reuerētie (que parētibus debet) derogaretur si filius matrē q̄ si p̄
filiā duceret in vxorem cum vxor viro aliquāliter debeat esse subiecta hec
doc. S. in scrip. 4 ti. dis. 4 o ar. 3. Cōcordat bonauentura doctor deuotus
et sanctus in eodē dis. 4 o. q. 2. in corpe. Lege diuina vt patz leuit. § 8 origina-
liter ois homo ad proximā sanguinis sui nō accedat vt reuelat turpitudi-
nē ei? hoc trāsumit atqz canonizat 3 5. q. 8 c. Salubrit̄ vbi etiā dicitur. Si q
fecerit q̄sp̄ia ex istis p̄bit de medio populi sui. Hoc idē habet i glosella sup. c. lis
teras de restitutione spoliatorz vbi i 3 p̄sone diuina lege ad m̄monitū h̄c
dū erāt. phibite q̄ i his clarēt m̄ct̄. Nata soroz neptis matertera. fratris
et vxor. Et patrui p̄iur̄ m̄ p̄uigna nouerca. Et soroz soroz p̄uigninata nu-
rusqz. Atqz soroz p̄ris p̄uigi lege vetat̄. Iure canonico siue statuto ecclesie olim
nō poterat contrahi m̄monitū nisi vltra sextū gradū tex. ē i c. de affinitate 3 5.
. q. 2 et 3. i c. cū igit 3 5. q. 1. c. Consanguinitas 3 5. q. 4. i c. p̄d̄ctim? c. Nulli c. de
p̄san. c. p̄genie c. nullū 3 5. q. 2 et 3. c. §. c. qd̄ dilectio et c. qz circa de p̄sā. z. affi-
nitate c. parētele 3 5. q. 5. S3 hodie oia ista iura qd̄ nō iueniēs neqz abliu-
dū ē sūt restricta dicit em̄ c. Nō debet de p̄sang. z. affi. Nō debet rep̄h̄sibile
iudicari si p̄m varietatē t̄p̄oz statuta q̄nqz variet̄ humana p̄serti cū vrgēs
necessitas v̄leuidēs vtilitas id exposcit quoniā ip̄e de? ex his q̄ in veteri te-
stamento statuerat nonnulla mutauit in nouo hec viderem hoc idē scilicet
q̄ nūc iura sint restricta ita exp̄sse firmat glo. 3 5. q. 2 et 3. in summa et oēs cō-
cordat̄ de yor? doctor bonauentura in scrip. 4 ti. dis. 4 o. q. 3. in corpe. Que-
rit̄ quare phibitio ē vsqz ad q̄rtū gradū iclusiuē respondet qz ecclesia status
it̄. Quare statuit. Quia potuit. p̄gruū fuit. vtilē erat. necē erat cū q̄ optime
pulcerrimeqz vnisonat atqz p̄cordat c. p̄allegariū. Non debet de p̄sang. et
affi. Singulasqz particulas bonauentura vbi sup̄ summa enodat elucubrari
one de quibz ad p̄ns breuitatis amore ne lectores tedio afficiant̄ sup̄ sedeo
¶ Ne igit̄ lectorē lōgi? morer̄ est cōclusio finalis hui? arboris vtilitatē cō-
plectēs talis. Consanguinitas q̄rti aut ceterioris gradū impedit m̄monitū p̄tra-
hēdū atqz etiā dirimit̄ iā p̄tractū nisi desup̄ ap̄lica auctoritate causis adie-
ctis gratiose fuerit disp̄sacum potest em̄ papa (que p̄stat eē vicariū ihesu
xp̄i c. inter corpe. de translatione episcopi) certis ex causis arduisqz aliqñ sua
melliflua benignitate sup̄habūdāteqz auctoritate disp̄sacum i scdo q̄du colla-
teraliū vt colligit̄ ex glo. sup̄ p̄bo sorozis i c. pitaciū 3 o. q. 4. h̄ idēz elicif̄ ex
glosella sup̄ illo p̄plexo i scdo c. gaudem? de diuortijs vbi dicit̄ scd̄s q̄dus
erat phibit̄? h̄ nō ois lz argumētū sit in d̄riū c. lrās de restitutōe spoliatorz
qd̄ tñ ibidē venit soluedū vbi sup̄ p̄bo diuina sic arguit glo. z ifert̄ q̄ videt̄
q̄ i scdo q̄du ecclesia disp̄sacum nō possit cū istud diuina phibitū fuerit lege
Solo ibidē i leuitico phibit̄? erat scd̄s q̄d? i descēdētibus nō i collateralibus
vnde i scdo collateralis p̄ p̄ ecclesia disp̄sacum hec ibidē. Et tñ de illis additio-
nibus circa arborē consanguinitatis

Arbor consanguinitatis

Non tangat dextros qui

stane in parte sinistra

Nota q̄ iste Phares non habet totam consanguinitatem suam in arbore. Co-
stat em̄ q̄ quilibet hō habet duos parētes. quattuor auos. octo pauos. et se-
decim abauos et sic semper ascendēdo duplicantur. impossibile fuisse
tot personas in arbore scribere. ¶ Et fingamus dicit Jo. An.
perinde ac si in qualibet duplici cellula haberemus quattu-
or personas vt si diceremus pro patruus et vxor eius
pro amita et maritus eius. duplicatio posita
fuit vt nomina demonstraret in
vtrōq; sexu non vt eas con-
iuges denotaret.

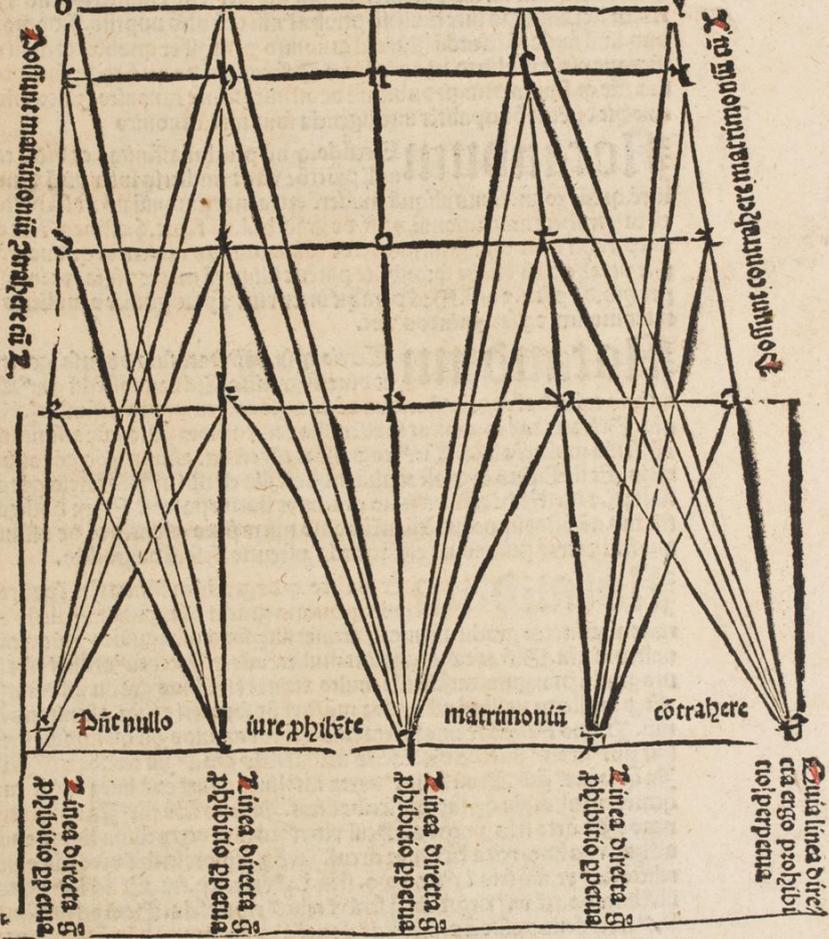
A. vna cum con/
iuge sua ha
bet istas
pro/

les

frates **S** et sorores **D** fratres **R** et sor.

Possunt matrimoniu trahere cu **Z.**

Possunt contrahere matrimoniu cu **Z.**

In hac figura etiã materie pncipali supaddita. habentur statim sequẽtia **P**rimo
q̄ matrimoniu trahi potest in quinto gradu. nisi obster p̄suetudo. **S**ecõ q̄ ma
trimoniu trahi potest in quinto ex vna parte. et quarto. **T**ercio. scõ. p̄mo ex alia
parte gradib. **T**ercio q̄ in lineis directis perpetua est prohibitio
b i.

De arbore

Circa arborem affinitatis nota

ea. Quia ex consanguinitate causatur affinitas. ideo declarata arbore consanguinitatis procedendum est ad arborem affinitatis. ¶ Circa quam Notandum est primo. Affinitas est proximitas personarum. pueniens ex carnali coniunctioe viri et mulieris omni carens parentela. Dicitur notatèr viri et mulieris. et non uxoris. quia licet affinitas iure civili non contrahatur nisi ex iustis nuptiis. ff. de gradibus. l. non facile. §. sciendum Iure tamen canonico contrahitur ex qualiter carnali coniunctione viri et mulieris. vt notat in. c. Discretiorem. de eo qui cogit. consanguinitate. vxo. sue. Et quia sepius contingit dubitare de affinitate iure canonico. Ideo omnia que hic dicuntur principaliter intelligenda sunt iure canonico

Notandum Secundo. quod non contrahitur affinitas ex dicta carnali coniunctioe viri et mulieris inter virum et mulierem. quia tunc cognoscens aliquam mulierem extra matrimonium non potest postea cum ea contrahere matrimonium. vt. ff. de gradibus. l. non facile. §. affines Hec etiam contrahitur inter consanguineos viri et consanguineos mulieris. quia duo fratres possunt contrahere cum duabus sororibus. et pater et filius cum matre et filia. vt in. c. super his. de consanguinitate et affinitate. Sed contrahitur inter virum et consanguineos mulieris et inter mulierem et consanguineos viri.

Notandum Tercio. quod in affinitate sunt diuersa genera et diuersi gradus. Ad cognoscendum generum affinitatis talis datur regula Persona addita persone facit genus affinitatis. sicut in gradibus. Si frater tuus cognoscat mulierem illa est tibi affinis primo genere affinitatis. Et si illa mulierem aliam. Tunc cognoscat tunc tibi est affinis secundo genere affinitatis. Et si Tunc cognoscat aliam mulierem illa est tibi affinis tertio genere affinitatis. et isti sunt tibi affines primo gradu. vt statim patebit Sed quia hodie affinitas non potest impedimentum matrimonio nisi in primo genere. ideo de affinitate secundi et tertij generis non est facienda prescriptio. sicut solum de gradibus.

Notandum Ergo quarto. quod de gradibus affinitatis talis datur regula quod quodotro gradu consanguinitatis aliquis accipit alteri. totto gradu affinitatis accipit illi persona consanguineo coniuncta carnaliter. sicut in gradibus. Si frater tuus cognoscat mulierem. tunc quia frater tuus accipit tibi primo gradu consanguinitatis. ideo illa multo accipit tibi primo gradu affinitatis. Et per intellectum vt illud ad oculos monstrare potest formari arbor affinitatis huiusmodi. Primo trahenda est linea recta huiusmodi quatuor circulos. In quibus superiore scribatur primo gradu. In secundo descendendo scribatur secundo gradu. In tertio tertio gradu. In quarto quarto gradu. Deinde ad latum dextrum illius lineae ponatur linea recta cum quatuor circulis. In quibus superiore scribatur frater. In secundo frater filius. In tertio frater nepos. In quarto frater pronepos. Deinde vltimum ad latum dextrum illius lineae ponatur linea recta cum quatuor circulis. In quibus superiore scribatur vxor. In secundo filia. In tertio filia nepotum. In quarto filia pronepotum. Et ad latum dextrum illius lineae ponatur linea recta cum quatuor circulis. In quibus superiore scribatur filius. In secundo filius pronepotum. In tertio filius pronepotum. In quarto filius pronepotum. Deinde ad sinistram latum lineae primo ponatur quod pertinet primo gradu. ponatur alia linea recta huiusmodi quatuor circulis. In quibus superiore scribatur soror. In secundo descendendo sororis filia. In tertio

Affinitatis

cio sororis neptis. In quarto sororis pnepis. Deñ ad sinistrū lat^o illius
linee ponet alia linea recta etiā hñs q̄tuor circulos. In supioze scribet vir
sororis olim relicto. In secdo vir filie sororis. In tercio vir nepis sororis. In
q̄rto vir pnepis sororis. Et ad lat^o ist^o linee sicut supra dictū est ponet
vnus circul^o in quo scribet relicta relicti sororis. Et ponit linea graduū in
medio inf̄frēm z sorore cū suis descendētibz. ad denotādū q̄ affinitas ori
tur ex p̄sanguinitate z ex vtroq̄ sequi. z scribit p̄m^o grad^o. scds grad^o zc. et
nō apponit affinitatis. Ad denotādū q̄ isti grad^o p̄nt referri ad p̄sangu
nitate z affinitatē. Et scribit in linea finali ad dextrū lat^o in supiozi circulo
lo vxor fratris olim relicta. q̄d nō addit ad alias vxores descendētiū a fra
tre. p̄ter respectū ad scdm gen^o affinitatē. Nā si frater habeat vxorem illa
vxor est affinis sorori ist^o fratris p̄mo gradu z p̄mo genere. Et si frater il
le moriat^o z vxor ei^o relicta p̄trahat cū alio viro. tūc ille vir attinet p̄dicte so
rori p̄mo gradu affinitatis s̄z scdo genere. Si tunc moriat^o ista vxor tūc iste
vir d̄ relictus relicte fris q̄ ponit ibi in circulo vnico. Et posset fieri q̄stio
An iste vir possit p̄herecū p̄dicte sorore olim nō potuit q̄n affinitas pro
tendebat vsq̄ ad terciū gen^o inclusiue. sed hodie p̄t. qz nō attēdit nisi p̄i
mū gen^o affinitatis. vt supra dictū est. Eodē mō ddm est q̄re in supioze cir
culo finalis linee ad sinistrū latus scribit^o vir sororis olim relictus z in cir
culo vnico relicta relicti sororis.

Notādum Quinto. Affinitas p̄mi gñis p̄stat impedī
mētū m̄rimonio sicut p̄sanguinitas. sic q̄ iter
ascendētes z descendētes nullo gradu p̄t esse m̄rimoniū. Et inter collate
rales nō p̄t eē m̄rimoniū p̄ter affinitatē vsq̄ ad quartū gradu inclusiue.
vt notat in. c. nō debet. de p̄san. z affi. Et est affinitas p̄pētū impedimen
tū. Nā p̄sona mortuarōne cui^o affinitas est p̄tracta. adhuc nō p̄t eē ma
trimoniū inter affines mō p̄dicto. c. fraternitatis. xxxv. q. x.

Notādum Sexto. Quā parētes sunt affines. tūc filius in
terdū mutat attinētiā. z interdū nō attinet. in
terdū etiā mutat gradu. z interdū neq̄ mutat gradu neq̄ attinētiā. p̄bē
gra. Si tu z ego sumus affines. qz ego p̄traxi cū p̄sanguinea tua. tūc si
creem filiū ex ista p̄sanguinea tua. iste fili^o meus mutat attinētiā. qz ego
sum tibi affinis. fili^o me^o nō est tibi affinis. s̄z p̄sanguine^o. Et si p̄creem fi
liū ex alia muliere ille non attinet tibi neq̄ p̄sanguinitate neq̄ affinitate.
Esi tu p̄sanguine^o vxoris mee p̄creaueris filiū. ille nō mutat attinētiā.
qz est mihi affinis. S̄z si tu z vxor mea estis in k̄. za eq̄li p̄sanguinitatē vel
ineq̄li. z tu es remotior. scz in tercio. z vxor mea in scdo. tūc fili^o tu^o mutat
gradu affinitatē. qz tu es affinis me^o in tercio gradu. z fili^o tu^o in quarto
S̄z si vxor mea ē remotior. s̄. in 3°. z tu in scdo. tūc fili^o tu^o nō mutat ḡdū

Notādum Septimo. q̄ ex p̄sanguinitate ori^o adhuc ali
ud impedimētū. q̄d vocat publice honestatē
iusticia. Et est publica honestas p̄ximitas p̄sonarū. pueniēs ex sponsali
bus. Et istud impedimētū. prendit sicut impedimentuz p̄sanguinitatis
et affinitatis. vt inter ascendētes z descendētes om̄i gradu z inter colla
terales vsq̄ ad quartū gradu inclusiue

De arbore

Notandum Finaliter. q. affinitas aliqui dicitur cum sanguinitate. et aliqui cum publica honestate. alii quando est sola affinitas. aliqui est sola publica honestas. verbi gratia. Si frater meus cognoscat sanguineam meam. illa est mihi sanguinea et affinis. Et si cognoscat sibi desponsatam. illa attinet mihi affinitate et publica honestate. Sed si frater meus desponsauerit aliquam et eam non cognoscat illa attinet mihi solum publicam honestatem. Et quibus partibus quod si quis uxore sua mortua velit contrahere cum sanguinea mortue uxoris in gradu prohibito non potest sine dispensatione pape. Et si impetret talis dispensatio hoc modo. petit. Titius contrahere matrimonium cum Berta sanguinea uxoris sue mortue in tali gradu non obstante affinitate non valet dispensatio. sed oportet quod dicatur non obstante affinitate. eo quod Titius cognouit sanguineam Berte. Nec obstante publica honestate. eo quod Titius desponsauit dictam sanguineam Berte. et illo modo valet dispensatio et potest procedere matrimonium. Et tamen de arbore affinitatis secundum magistrum Ricardum.

¶ Sequuntur pauca numero additiones

Aditio.

Cōsiderādū Primo per notabile primo huius arboris. In quo dicitur. Affinitas est proximitas ex carnali coniunctione etc. Innocentius dicit nisi detur coniunctio seminis vtriusque intra claustra pudoris non causatur affinitas nec summatur matrimonium vnde non sufficeret emissio seminis vnius. Ponit exemplum In frigido qui potest procreare mulierem ad seminis emissionem. non tamen per hoc erit matrimonium summatur nec tracta affinitas. ex quo alter non est potens ad matrimonium. Et idem dicit contra respectu mulieris. Hec opinio Innocentij non multum placet Hostiensis quod de facili non potest probari emissio seminis vtriusque nisi forte generata ple. quod tunc satis constat de coniunctione seminis vtriusque. Et per hoc videtur sentire Hostiensis quod ad generationem plis necessario dicitur semen vtriusque. quod quidam medicis enuerunt. sed ut audio inquit Panoz. communis medico per opinio est in contrarium. scilicet ut semen mulieris necario non dicitur ad generationem. et ob hoc maxime dicitur Fre. filio. ccc. quod ad causandam affinitatem seu ad matrimonium summatur necessario non requiritur quod mulier emittat. sed satis est quod viri semen sit coniunctum nature uxoris. Et contrario enim sequeretur magna absurditas. Nam pone quod per annum mulier non emisit. tamen concepit ex semine viri et peperit. absurdum esset dicere secundum Hostiensis quod matrimonium non sit summaturum. et quod affinitas non esset tracta. Et hec opinio satis placet data habilitate vtriusque ad tractum matrimonij. Hec Panoz. c. Fraternitati. de eo qui cogit sanguineam uxorem. Ad hoc etiam quod affinitas non contrahatur nisi perfecte mulier cognoscat. ita quod interueniat sanguinis seu seminis coniunctio. est rex. bo. in. c. lex diuine institutionis. xxvij. q. ij. Ad idem textus bonus cum glossa. in. c. extra ordinaria pollutio. xxxv. q. iij. vbi dicitur. licet quis cognouerit puellam citra vel circa naturalia et non intra sic quod non attingit claustra pudoris. non oritur affinitas cum sanguineis puella. vnde dicitur glossa vltima. talis pollutio impeditur non debet quin possit ducere sanguineam illius. Respondeo quod nec fecit sanguinis coniunctionem. nec carnalis vnitatem. Sed quid. querit glossa. ibidem vltimus si aliquis referret illas seras et non processit ad summaturum operis nunquam talis con-

Affinitatis

Mixtio carnis impedit matrimonium cum sanguinea illius dicitur non respondet glo. quia nec ibi sanguinis mixtio nec carnis unitas est. Nullum xxxv. q. iij. ubi dicitur quoniam sicut non licet cuiquam christiano de sua sanguinitate sic etiam nec licet de sanguinitate uxoris sue coniungere ducere quare propter carnis unitatem glo. Item propter carnis mixtionem (infert) contrahitur affinitas. pro tunc ubi ex dicitur etiam propter mulierem perfecte (salvo honore et propriis auribus non lesis) cognosci et fieri carnis mixtio absque hoc quod mulier salva pace semet emittat. Nec omnia et singula deberent reuolueri crebrius atque attentius considerare fideles gregis domini nostri ihesu pastores et non solum verba modo atque syllabas sed et sermone discutere ut ex post subditis suis possent consulere ac abhominabiles nephariasque quarundam terra rui consuetudines eradicare extirpare et nichil facere. reuera solum in ampliori et spacio reperibile est ubi. **M.** margarete apprehenso fuso fila ex collo iuuat. praeherere in specie future libidinis exercere eam nocte concubia in tepeste quod noctis silentio edes in suas inducendo aggredis opus attinet assumere onus eam telis libidinis inuadit ipsa quoque scuto castitatis rupto repide resistit et sic ex amplexibus mutuis oculis reciprocis sponsalia contrahunt illa aliquando perfecte aliquando imperfecte consumant. et certe. prout omnia sunt plana nulla dura neque aspera ipse diues illa abundans et sic ardore libidinis extrinseco negant sibi ipsis et sponsalia peracta et consummata ipse perahiel cum sanguinea illa quam sic polluit. et contra illa cum sanguinea a qua iam est pollutura siue ad extra vel intrasanguinea generant animarum pericula et ergo quod statim dicata sunt scurrilia atque lasciuia inuoluta tamen reuera cullit et animarum pastori scitu necessaria

Queritur **Utrum** inter ascendentes et descendentes possit esse matrimonium ultra quartum gradum. **Responsum** de f. m. godfredum in summa sua de sanguine et affini. §. item quod sic. sed perarium tenet iohannem in lec. sua super arboze sanguinitatis et affinitatis et originaliter hostiensis in sum. de consanguineis et affini. §. que consueuerant sub. §. qualiter arbor in §. nono queritur et hanc opinionem dicit Panoz. credo esse verissimam ratio autem est. Ita abstinere debemus a consanguineis uxoris sicut a propriis de consanguineis et affini. c. j. xxxv. q. iij. c. de propinquis et c. equaliter et c. nullus. **Sed** inter consanguineos ascendentes et descendentes est prohibitio in infinitum ut supra. de arboze consanguinitatis patuit ergo hic et

Considerandum **Secundo**. affinitas quandoque ex vna copula quandoque ex duplici (ut vult glo. super c.

Non debet de consanguineis et affini.) causari ut in duorum fratrum uxoribus. Ille enim sunt sibi affines in secundo genere ex copula vtriusque. **Ad** frater mariti est sibi affinis in primo genere. vxor ergo sua cum sit iuncta a primo genere affinitatis inducit secundum genus et idem est regere in vxore alterius.

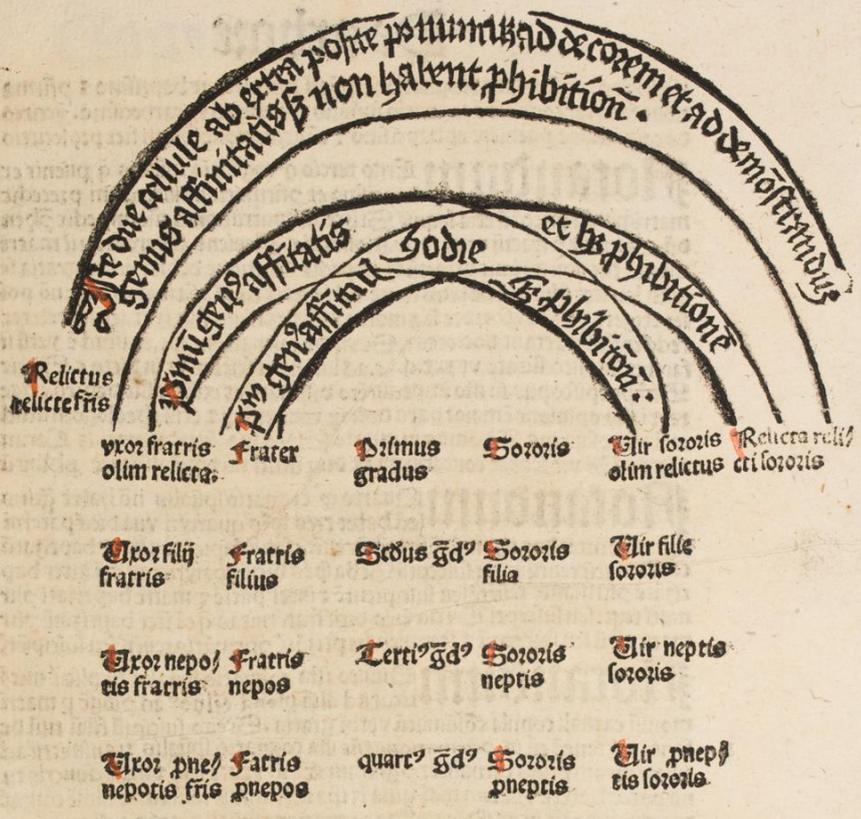
Considerandum **Tercio** olim non poterat quis successiue ducere uxores duorum fratrum. ratio quia ibi erat tertium genus affinitatis cum secunda. **Nam** ut patuit statim duorum fratrum uxores sunt in secundo genere affinitatis sicut altera pro morte mariti nupsit iohanni ille iohannes attingit vxori alteri fratris in tertio genere quia est persona addita secundo generi. **Ideo** mortua vxore sua et marito alterius non potest

De arboze

erat olim illam ducere obstare tercio gñe affinitatē. Et ultra impedimentū
affinitatis suberat impedimentum publice honestatis vt dicit textus in c.
porro xxxv. q. iij. Porro duorum consobrinorum coniuges quibus diuersis
temporibus viro vni alteram post alterius obitū nuberem ipsa (preter au-
toritatē canonicā publice honestatis iusticia contra dicit) sed cum secun-
dum et terciū genus sit sublatū ergo videtur q̄ publica honestas tanq̄ ac-
cessoria sit hodie sublata et hoc est verū et p̄cluditur p̄ glosam sup c. Non
debet de psang. et affini. quia sublato principali aufert et accessorium ad illud
sed publica honestas q̄ nō venit sic accessorie vt in ea q̄ orit̄ ex tractu
sponsaliorum seu matrimonij cum consanguineo meo nō est hodie sublata
cum de ea in eadem glosa nulla fiat mentio et hoc apte p̄bat in c. j. de spō-
salib. li. vi. Et in hac glo. ē regula bona et vtilis illa videlicet vbi duo sic se
habent q̄ vnū venit p̄secutiū ad reliquū vno immutato seu sublato etiā, cō-
secutiū i intelligit̄ sublatū seu immutatū ad h̄ ē tex. optim⁹ in c. 2. Diramur
de ser. non ordinandis et in c. Quis in fine de elec. et elect. p̄tate li. vi. ergo

Additio

Consideradū Est q̄ro et vltimo tē consideratio digna
lica honestate vbi sit coincidit si publica honestas necario seq̄t ad affinitatē
et sub affinitate p̄p̄dit̄ s̄c̄ de affinitate fecisse mēd̄ez et sic p̄cedit gl. sup
c. No debet. Exēplū si impetro dispensationē vt liceat mihi ducere vxorem
psanguinei mei defuncti nō obstante affinitate tercio ḡdu. Nam ex q̄ feci
mētionē q̄ fuerit vxor psanguinei mei p̄sequenter feci mētionē de publi-
ca honestate et sic p̄ p̄sequentiā videtur sublata p̄ dispensationem. Si vero
nō p̄p̄nditur ex narratione verborū vt puta Impetraui dispensationem
vt liceat mihi ducere margaretam mulierem non obstante q̄ sic mihi affi-
nis in tercio gradu non valet dispensatio si vltra affinitatem erat publica
honestas ex quo de ea non fuerat facta mentio exp̄s̄se vel tacite Nam affi-
nitas potest cōtrahi sine matrimonio vt in c. discretionem de eo qui cong-
sōsang. v. sue Et hoc modo p̄cedit glo. super arboze Et illa questio in ro-
mana curia (i q̄t Parnomitan⁹) erat ardua ergo bñ ifero a fidelium animarū
nullo modo spernenda quia casus huiusmodi in aliquibus territorijs sunt
quotidiani et Et t̄m de additionib⁹ circa materiā affinitatis

Circa materiam cognationis

spiritualis q̄ impedit etiā matrimonij contrahendū. Notandū p̄mo cog-
 natio sp̄ialis est p̄mitas p̄sonarū pueniens ex datione sacramenti vel sa-
 cramentalis vel ex tenione vel susceptione ad illud. Nam sicut cognatio na-
 ruralis oritur ex generatione p̄ qua adq̄rit esse naturale sic cognatio sp̄ialis
 orit̄ ex regeneratione seu sacramenti vel sacramentalis datione p̄ quam adq̄-
 rit esse gratie xxx. q. s. c. oēs et c. vlr. de cognatione sp̄iali

Notandū Secūdo cognatio spiritualis orit̄ ex duobus sacramē-
 tis scz baptismo et p̄firmatione et ex vno sacramē-
 tali scz cathecismo vt in c. q̄uis de cognatione sp̄iali li. vi. s. quia cognatio
 sp̄ialis pueniēs ex cathecismo nō dirimit matrimonij tractū s̄ impedi-
 tū contrahendū vt i. c. cōtracto de cognatione spi. 2 i. c. p. cathecismū co. et.

De arboze

li. vi. Et qz etiā cognita cognatione spūali pueniēte ex baptismo z pfirmatione facilliter cognoscit cognatio spūalis pueniens ex cathecismo. Icarco de cognatione pueniēte ex baptismo z cōfirmatione solum fiet prosecutio

Notandum Ergo tertio q cognatio spūalis q puenit ex baptismo et pfirmatione interdum precedit matrimonii interdū etiā sequit Si pcedit matrimonii tūc impedit pben dū et dirimit ptractū vt de cognatione spi. c. Veniens. si vero sequit matr moniū tūc non dirimit ptractū sz impedit exactionē debiti verbi gratia si quis leuaret filiū suū de sacro fonte vel teneret eū in pfirmatione ille nō pos set exigere debitū ab vxore sua marre videlicz illius filij sz exactus deberet reddere vt tractant doctores. Si vir de cognatione spi. et istud ē verū si faceret sine necessitate vt xxx. q. i. c. ad limina et sciēter vt in dicto c. Si vir Sed p̄t episcopus in isto impedimēto dispēsare vt etiā possit debitū exige re. z i ista opinione ē maior pars doctoz canonistaz z etiā theologoz istud etiā tener sanctus Thomas in quarto seripso suo sup dis. xxxij. lz Car. in dicto c. Si vir teneat contrariū qd vt dicit istud nō repit aliq iure p̄hibitiū

Notandum Quarto q cognatio spūalis nō habet q̄dus sed habet tres spēs quarum vna dicit paterni tas z est inter baptizantē cōfirmatē tenētē seu suscipiētē z inter baptizatū confirmatū tenentem seu susceptū. Scda spēs dicit p̄aternitas z ē inter bap tizatē pfirmantē tenētē seu suscipiētē z inter patrē z matrē baptizati p̄fir mati tenenti seu susceptū. Tercia spēs dicit fraternitas q̄ ē iter baptizatū p̄fir matū tenētē seu susceptū z iter ples baptizantē pfirmatē tenētē seu suscipiētē

Notandum Quinto ista cognatio spūalis dupliciter miti tur ad aliā psonā. Primo ad p̄iugē p̄ matri moniū carnali copula cōsumatū verbi gratia. Si ego suscipiā filiū tuū de fonte vel teneā eū in pfirmatione tūc illa cognatio spūalis transmittit ad vxorē meam prius carnaliter p̄gnitam. Et iō vxore tua z me defunctis tu nō potes habere vxorem meā quia lz ipa nō leuauit filiū tuū ē tamē cōmat tua p̄pter me vt in c. Martin⁹ de cognatione spūali. Et ratio est. qz vir et vxor post carnalē copulam p̄municant sibi iuicē actiones spirituales non autē passiones spūales z iō si suscepero filiū tuū quē habes ex alia muliere z nō ex vxore tua possum te mortuo cōtrahere cū vxore tua quia q̄ fili⁹ tuus a me ē leuat⁹ passue non transit ad vxorē tuā vt notant doctores in dicto c. Martin⁹. Dixi notatē q̄ ista cognatio transit ad p̄iugem quia p̄ carna lem copulam extra matrimonii non trāsit spūalis cognatio vt notant doc tores in c. j. de cognatione spūali li. vi. Dixi etiā notatē carnali copula cō sumatū. scz matrimonii quia si ego disponaui mulierē z susceperim filiū tuū ante q̄ cognouit eam poteris tu me mortuo cōtrahere cū illa xxx. q. iij. c. si quis ex vno. Scdo transmittit cognatio spūalis ad aliā personam scz a patre baptizante pfirmante tenētē seu suscipiētē ad ples suas. Et iō inter baptizatū z pfirmatū z proles baptizantis cōfirmatis suscipiētis seu tenētis non p̄t esse matrimonii xxx. q. iij. c. piraciū et in c. ex litteris de cog. spiri siue iste proles nate sint ante siue post vt in c. tua nos. de cong. spiri. et etiā hoc verū ē q̄uis proles sunt illegittime vt in c. finali de cog. spiriualis

Cognationis spūalis.

Nō tñ ecōtra trāsmittit cognatio spūalis a ple in patrē. Et ideo si filius meus susceperit filiā tuā de fonte. vel tenuerit eā in pfirmatōe. ego possuz cū illa p̄trahere. Et rō est. qz matrimoniu est edictū p̄hibitoriu .c. cū apud de sponsa. qd nō debet extendi ad psonas q̄ in p̄hibitiōe nō exp̄mūtur.

Notandum Sexto. Arbor cognatōis spūalis p̄t sic forz mari. p̄mo poni debēt supius tres circuli in illa situatōe. sicut in arbore p̄sanguinitatis ponūtur abauus p̄patruus z p̄auūculus. Et in circulo superiori scribet̄ baptizans. p̄firmans. suscipiēs seu tenens. Et in circulo ad dextrū latus scribet̄ur filij baptizantis. cōfirz mantis. suscipiētis seu tenentis. In circulo ad sinistrum latus scribet̄ vxor baptizantis. p̄firmatis. suscipientis seu tenentis. Inferius aut̄ ponentur etiā tres circuli in illa situatione sicut in arbore p̄sanguinitatis ponūtur trūcus. frater. et soror. Et in circulo q̄ situat̄ loco trunci scribet̄ baptizatus p̄firmatus. susceptus seu tentus. In circulo ad dextrū latus scribet̄ fratres et sorores baptizati. p̄firmati. suscepti seu tenti. Deinde in circulo ad sinistru latus scribet̄ pater z mater baptizati. p̄firmati. suscepti seu tenti. Deīn a circulo superiori. in quo ponit̄ baptizans. p̄trahant̄ tres linee. vna ad circulū in quo ponit̄ baptizatus. z scribet̄ in illa linea impedimentū. Deīn alia linea ad circulū in quo ponūtur fratres z sorores. z scribet̄ in linea nullū impedimētū. Deinde p̄trahet̄ tertia linea a d circulū in quo ponit̄ pater et mater. et scribet̄ in linea impedimētū. Deinde p̄trahent̄ etiāz tres linee ex illo circulo. in quo scribūtur filij baptizantis. vna p̄trahet̄ ad circulum in quo scribit̄ baptizatus. et scribet̄ in linea impedimētū. Secūda ad circulū in quo scribūt̄ fratres z sorores baptizati. z scribet̄ in linea nullū impedimētū. Tercia p̄trahet̄ ad circulū in quo scribūt̄ pater z mater. z scribit̄ in linea nullū impedimētū. Deīn p̄trahent̄ tres linee ex circulo in quo scribit̄ vxor. Vna ad circulū. in quo scribūt̄ baptizat. et scribet̄ in linea impedimētū. Secūda ad circulū in quo scribit̄ frēs. et scribet̄ in linea nulluz impedimētū. Tercia ad circulū. in quo scribūt̄ pater et mater. z scribet̄ in linea impedimētū. **¶** Ex p̄dictis p̄z. qñ leuat̄ puer in baptismo a p̄sona p̄iugata post matrimoniu p̄summatū habente vnā. plem oriuntur septem cognatōes spūales ex illa leuatōe. Prima inter leuantē et leuatum. Secūda inter p̄iugē leuātis et leuati. Tercia inter prole leuātis et leuati. Quarta inter leuantē z patrē leuati. Quinta inter leuantē z matrē leuati. Sexta inter p̄iugē leuātis et patrē leuati. Septima inter p̄iugē leuātis et matrē leuati. Et sic etiā oriūtur cognatōes ex parte baptizantis. vt si baptizans habeat p̄iugē z plem. sicut dicit̄ est de leuāte etiā nascūtur septē cognatōes spūales. et ita ex baptismo vnus pueri sunt quattuordecim cognatōes spūales. et multiplicātur iste cognatōes ad multiplicatōnem leuatiū z etiā plū leuantū seu baptizantiū. Et eodē mō dōm est in p̄firmatione de tenente z p̄firmante.

Notandum Septimo. qz cognatio spūalis p̄t contrahi p̄ procuratorē ante p̄tractuz matrimonij. secus aut̄ post. vt verbū gratia. Facio leuare filiū tuū per clericū meū. efficit̄ cognatus spūalis s̄m p̄muniter doctores. in. c. Veniens de cogna. spūali.

De arbore

Edico notāter. ante tractū matrimoniū. qz si facerē leuare filiū vxoris mee ex alio viro nō fierē cognatus vxoris mee. z possum exigere debitum fm dñm Panoz. qz isto mō p̄cordat diuersas opiniones doctorūz in hac materia in dicto. c. veniēs. Et vrbī volūt doctores p̄t etiaz vniuersitas p̄ pcuratorē p̄trahere cognatiōem spūalē. nō quo ad se. qz non hz aiām. nec est baptisata. sed quo ad singulos de vniuersitate etiā ante tractūz m̄riū monij. secus aut̄ post. qz dispositio p̄cepta in vniuersitate resoluūt vt p̄ceptat singulos si actus nō cadat in vniuersitate. vt res potius valeat q̄ p̄reat. facit. c. Si snia. et glo. sup̄ p̄bo. in vniuersitate. in. c. Romana. de sen. ex cō. li. vi. **D**ico notāter. ante matrimoniū tractū. qz si bedellus vniuersitatis faceret leuari filiū suū p̄ pcuratorē noie vniuersitatis tūc p̄trahitur cognatio spūalis cū singulis de vniuersitate. sed nō p̄trahit̄ inter ip̄m bēdellū et suā vxorem. q̄uis ip̄e sit membrū vniuersitatis.

Notādum Octauo et finaliter. qz si puer sit baptisat⁹ in domo. sicut sepe p̄tingit. tūc in ecclia nō p̄trahitur cognatio spūalis. qz nō reiterat̄ sacramentū. sed cognatio spūalis p̄trahit̄ in datōne sacramēti vel. tentione ad illud. vt supra dicit̄ est. facit. c. sicut semel. lxxij. dist. sed in hoc casu p̄trahit̄ cognatio spūalis in domo. Et tūc de his tribz arboribz fm magistrū Aycaliū pontificij iuris doctorē necnō sacris in litterz licentiatum.

Sequitur modice additiones.

Ad ditto

Dicit̄ est in primo notabili huius materie qz cognatio spūalis impediēz z dirimēz p̄ duo dūtaxat p̄trahit̄ sacramenta. scz baptisimū z p̄firmationē. Ex datōe vero alioz sacramētoz. scz p̄nie. venerabilissimi sacramēti corporis xp̄i. ordinis. matrimoniū. extreme vntōisqz. cognatio spūalis cōtrahit̄ nulla. q̄ matrimoniū impediāt vel dissoluāt. vt est manifestus textus. c. q̄uis. de cogna. sp̄i. li. vi. **R**ō. qz cognatio spūalis imitat̄ carnalē in q̄tum p̄t. Nā sicut cognatio carnalis oritur p̄ natiuitatē que p̄sistit in carne z p̄fert esse nature. Ita oritur spūalis p̄ natiuitatē que cōsistit in spūe z confert esse gratie. Unde in sacramēto baptisimatis dī hō renascit̄. id est iterū nasci. qz p̄us natus erat carnaliter. nūc aut̄ spūaliter. et illā spūalem natiuitatē p̄firmat frontis crismatio. **R**ō doctoris sc̄ti in serip. quarti. dist. xliij. arti. ij. p̄me. q. ad argu. p̄muz. **D**uplex est carnalis natiuitas. Prima in vtero in quo id qd̄ natū est est adeo debile qz non possit extra exponi sine periculo. et huic natiuitati sicut̄ regeneratio p̄ baptisimū. in quo regeneratur aliquis adhuc quasi fouendus intra vterū ecclēsie. Secūdo est natiuitas ex vtero qm̄ iam id qd̄ natū erat in vtero iterū roboratū erat qd̄ p̄t sine periculo exponi exterioribz q̄ nata sunt corrumpere. Et huic sicut̄ p̄firmatio p̄ quā hō roboratus exponit̄ in publicū ad p̄fessionē nois xp̄i. **I**deo p̄tue per vtrūqz istoz p̄trahitur cognatio spūalis. **D**eter tñ sacerdos abstineret in p̄mis et maxime a tali cuius confessionem audiuit z p̄tentiam salutarem inuēxit. iuxta statutum ecclēsie nō ratione cognatiōis. quia nulla cognatio inter eum z eam cuius p̄fessionem audiuit p̄trahit̄.

Cognationis spūalis.

fiat statim dicitur est. licet filia spūalis dicatur. **Nec** obstat etiā. c. omnes
xxx. q. j. vbi ait **Symmachus** papa. Omnes quos in penitentiā suscipi
mus. ita vt nostri sunt spūales filij. vt et ipsi quos vel nobis suscipientibz
vel sub trine mersionis vocabulo mergentibz vnda sacri baptismatis res
generauit. sequitur in eodem **Siluester** quoqz admonet vnūquemqz sag
cerdorum vt nullus causa fornicationis ad suā penitentiāz filia accedat
qz scriptū est. Omnes quos rē. seqt. Quapropter hoc scelus si qz papez
trauerit nō solum dignitatis honorem amittat. verumetiam vsqz ad exi
tum vite sue iugū penitentiā se subdat. **Dicit** enī doctor sanctus in scrip.
quarti. dist. xlii. arti. ij. p̄me q̄stionis. ad ar. viij. q. per penitentiā p̄trahitur
quoddam fedus inter sacerdotem et mulierē p̄itentem sile cognatiōi spū
rituali. vt tantū peccat eam carnaliter cognoscendo ac si esset sua spūalis
filia. **Et** hoc ideo. qz maxima familiaritas est inter p̄itentem z sacerdotē
Et ex hoc ista prohibitio est inducta vt tollatur peccandi occasio. **Nec** est
am obstat. c. ad limina. xxx. q. j. vbi dicitur in fine canonis. **Filia** dicit spū
ritualis non solum eius qui accipit. sed etiā eius qui trine mersionis vo
cabulo eam sacro baptismate tingit. **Dicitur** etiā spūalis filia sacerdotis
que ei peccata sua confitetur. **Harum** autē omnū flagiciosa p̄uictio est z
eadem pena plectenda. **Dec** ibidē illa. c. Non obstant quo ad p̄tractum
cognationis spūalis matrimoniū dirimens vel impediens. **Quia** lex po
sterior corrigit priorē. licet de ea nō fecerit mentōnem. c. j. de p̄stitu. li. se
xto. **Unde** sequitur. qz sacerdotis filius (si quis esset) bene potest p̄trahes
re cum ea quā sacerdos pater filij in penitentiālem suscepit. non autē cū ea
quam baptizauit. ergo magna in huiusmodi matrimonijs contrahēdis
habenda est cautela. cum ipse sacerdos. et non solum sacerdos verū etiam
laycus. atqz etiā mulier obsterit aut alia in necessitate baptizans sit pa
trinus vel parrinus omnium eorum quos baptizauit. ergo inter filios eoz
rum naturales et spūales matrimoniū potest consistere nullum. quod tez
ne memorie est cōmendandum. **Quod** dixi de layco vel layca (vbi videz
tur ambiguitas) sentit dominus **Panoz.** in. c. fi. de cog. spū. quia iura in
distincto loquūtur. **Nam** si laycus tenens vel leuās in p̄firmatōe vel ba
ptismate p̄trahit cognationem spūalem. a fortiori baptizans laycus s̄m
Panoz. **Idem** est si mulier baptizet. qz nō est differentia inter feminam z
masculū quo ad istam cognatiōem. vt probatur in. c. fi. de cog. spū. li. sexto
et in. c. veniens eodem titū. **Dicit.** c. fina. li. sexto. **Quāuis** non plures q̄z
vnus vir vel vna mulier accedere debeant ad suscipiendum de baptismo
infantem iuxta sacrorum canonū instituta. si tamen plures accesserint spū
ritualis cognatiō inde contrahitur. matrimonia contrahenda impediēs
etiā post contracta dissoluens. **Dicit** textus (vnus) glo. **Innocen.** **Si**
virgeret necessitas in cathecismo. baptismō. confirmationēqz vnus potest
esse parrinus. licet hoc non habeat consuetudo romana. de conse. dist. iij.
in cathecismo. **In** fine illius canonis dicitur. **Non** est consuetudo roma
na. sed per singulos singuli suscipiant. glo. z ita latius se extendet cha
ritas. xxx. questione. j. cum igitur. **Ubi** inter cetera dicitur. **Dum** ergo
habet quis aliū patrem. aliū socerū numerosius se charitas diffundit

De arbore

Sic etiā vult elicitū e dū singuli singulos habēt patrinos. Id est dum alij sunt patrini in baptisate. alij i confirmatiōe. amplior necessitudinū rō erit. Dixit etiā. c. quibus. iuxta sacroꝝ canonū iustitū. Hec iustitū habent in. c. nō plēs. rē. v. de p. se. di. iij. licz i p. nū sit. c. q. at. xxx. q. iij. vbi dicit. Q. at. v. or. cū marito i baptisate sil nō debeat suscipere puerū nlla auctoritate repit phibitū. Ecce in. c. nō plēs. ex decretis Leonis pape. de p. se. di. iij. d. nō plēs. ibi dicit. Vir z vxor nulla phibitione impediēte simul possunt leuare. Argumentū illud soluit glo. c. Q. aūr. dicens. Licz statutū fuerat nō plēs esse. nōdum tū in manus legentū venerat. Sed forte vir z vxor nō dicātur plēs. cū vna caro sint effecti. xxx. q. iij. c. nullū. et. c. Sane. z. c. Si vir. Subdit in. c. Q. aūr. crebrius allegato. S. v. puritas spūalis paternitatis ab omī late et infamia pseruetur. immunitz dignuz esse des cernimus. vt vtriqz insimul ad hoc spirare minime presumant. rē. Dicte glo. sup. verbo infamia. Crederent em stulti aliquā proximitatez inter eos trahi si simul susciperent. sed etiā sup. sūū esset vt vterqz susciperet cuz ex susceptione alterius vterqz cōpater efficit. De consuetudine tamen est in quibusdam locis q. vterqz simul suscipit.

Additio

Cōsiderādū Secūdo. Dicitū est in tercio notabili si q. leuaret puerū suū rē. Et. c. si vir z mulier. de cogna. spūali. habet ar. op. Ad p. paternitatē trahendam requirūtur animus z certa scientia. Ex quo potest inferri. Si quis credens tenere filiū vniū tenuit filiū alterius. non efficitur ille pater spūalis baptisati saltem ad dirimendū matrimoniū post tractū. circa qd tamē p. dubitari. Hec Panoz. et dicit dic. vt dicat in simili. q. eo. ti. c. Veniens. Tūc ibidem inter cetera refert. Nam iura solum requirūt leuantem vt respondeat pro puerō et obliget se apud deū. de quo est bonus textus in. c. Vos ante omnia. de p. se. di. iij. sed. Car. dicit quādo quis p. se vult contrahere istā cognationem nō sufficit sola p. sentia nisi puerū per se sustentet seu eum. tangat tēpore sacramenti. Item glo. finalis huius. c. Si vir et mulier videtur tenere siue ignoranter siue scienter p. paternitas inter p. iuges sit. tracta potest quislibet. debitum exigere. Hoff. et vin. distinguūt. Aut alter solus fuit sciens. z ille p. uatur facultate exigendi. Aut vterqz. tūc fit p. pensatio. vñ quislibet habebit facultatem exigendi. fa. c. vlti. et penult. de adul. et. l. si ambo. ff. de compensa. Hec opinio mihi nō placet. dicit Panoz. q. p. pensatio fit vbi agitur de vtilitate z cōmodo. derelinquentiū. et sic loquūtur iura superioris allegata. sed in casu nostro p. uatio exigēdi debitū nō fit ad vtilitatē alterius. sed ob reuerentiā cognationis spūalis. z sic vniū debitum aliū nō excusat. Hoff. finalit. tener. data scia. vtriusqz neuter possit exigere nec subtrahere. q. dicit. nō d. q. s. exigere. si tū exigat tenet alter red. dere debitum. De h. est glo. satis lata. in. c. n. offe. xxx. q. j. q. p. cludit q. sciētē h. attenrans est p. uatus facultate exigēdi debitū. Et mihi placet in q. Panoz. Hec opinio p. mo p. ter. in. c. de eo. xxx. q. j. vbi dicit. talis mortua p. iuge d. remanere s. v. spe. p. iugū. Ecce q. q. tū in se ē p. uat exercitio m. rimoniali. Et rōnē h. ut. r. adduco d. Panoz. Nā sustinet h. iugū ne fraus. doloso patre. c. i. n. q. si fecit sciētē dolose vt separeretur matrimoniū. dolus nō dicit ei p. uocari. sed potius obesse. Dec Panoz.

Cognationis spūalis

Considerādū Tercio ex c. Sup eo de cog. spi. q. cōpa **Additio**

territas p̄r dupliciter esse inter aliq̄s vt
puta quia quilibet suscipit filiū alterius de sacro fonte Ex quo nota Si ego
leuauit filiū tuū de sacro fonte lauacro tu licite potes ⁊ leuare filiū meum
et tūc p̄ vtrūq̄ istoz filioz p̄ paternitas est p̄tracta Et inter filios p̄ quo
rum neutru deuentū est ad cō paternitatē licite matrimonia p̄trahuntur
de cog. spi. c. j. nisi p̄suetudo sit in p̄trariū vbi Panoz pluribus iuribus p̄
⁊ p̄tra allegatis ex doctorū sententijs dicit Conclude ergo q̄ inter filios du
ozum p̄patrum p̄ quoz alterū vel vtrūq̄ p̄tracta ē cō paternitas non p̄
matrimoniu p̄sistere ⁊ si defacto fuerit p̄tractū debet separari nulla p̄suetu
dine p̄traria opitulāte ⁊ sic intelligit̄ p̄ncipiū c. sup eo vsq̄ ad .j. ceterum
Si p̄o p̄ neutru istoz deuentū ē ad p̄ paternitatē si nulla subē p̄suetudo
licite p̄nt adinūtem matrimonia p̄trahere vt in .j. ceterū ⁊ clarū in .j. c.
de cog. spi. si p̄o p̄suetudo disponit vt p̄mittant̄ matrimonia tunc fortius
p̄nt cōtrahere cum p̄suetudo p̄currat cū iure p̄nt. si vero cōsuetudo dispo
nat oppositū tūc aduerse idē p̄noz. aut habet p̄suetudo vt matrimoniu
penit̄ inter istos nō contrahat̄ et q̄ defacto p̄sumptū separet tūc serua cō
suetudinē si est talis q̄ ex eius p̄teritione generet scandalum q̄ sic lo. c. s. co
et ita intellige. ⁊ itaq̄ Quia vbi subē talis p̄suetudo inhabilitans marit̄
me approbata p̄ papam vt hic non p̄r dicit q̄ isti conuenientes sunt a deo
p̄micit̄ cessare ar. quos deus p̄iūxit xij. q. ij. Aut habet p̄suetudo vt inter
istos p̄ quozū neutru ⁊ c. impeditur matrimoniu s̄ nō dirimatur ⁊ tūc sua
⁊. verū Et tūc potest decidi alia q̄stio Nunquid valeat p̄suetudo circa fas
cultatē inhabilitandi vel habilitandi aliquos ad matrimoniu Et dic̄ clas
sicas q̄ aut p̄suetudo habilitat als inhabiles p̄ ius canonicū pura q̄ in ter
cio q̄du possit eē m̄mōniū v̄l frater cū sorore spiritali poss̄ p̄here ⁊ nō va
let p̄suetudo vt videt̄ hic text⁹ iducēdo in c. sup eo iūro c. q̄d sup his de
p̄sag. ⁊ affi. ⁊ vtrobiq̄ hoc tenet hostiensis quasi p̄suetudo nō sit rationa
bilis cum sit contra oēm honestatē Et quo infero dicit p̄nozmiran⁹ cō
suetudinē a papa non approbatā nō posse tollere impedimentū publice
honestatis quia nō valet p̄suetudo p̄tra honestatē ecclie vt in c. Cum des
corē de vi. ⁊ hone. clericozū Aut p̄suetudo i habilitat als habiles vt in filijs
duozū p̄patru p̄ q̄ neutru ⁊ c. tūc aut h̄z solū p̄suetudo vt ipediat nō vt di
rimat ⁊ valet h̄ i c. sup eo. ⁊. itaq̄ et i. ⁊. ceterū facit c. Cōsoli de clerico con
iug. Aut habz vt dissoluat̄ iugū ⁊ sic tūc ad tēp⁹ valet vt voluit h̄ inocē
ti⁹ Nā peccauerunt contrahendo p̄tra p̄suetudinē patrie xxx. q. v. c. Alter
aut habet vt dissoluatur iugū et si ē approbata per papā saltem taci
te valet vt p̄batur h̄ i c. m. lect. hosti. Aut non apparet de pape app̄batio
ne tūc videtur velle hosti. consuetudinē non valere dicit̄ em̄ casum huius
capituli non extendendum sed ego inquit Panoz. putarē oppositū vbi cum
consuetudinē cōcurreret scandalum. q̄ sicut papa potest ius diuinum inter
p̄trari et addere ac diminuerē vt loq̄tur inno in c. que in ecclie. consti. ita et
consuetudo vt notat̄ idē inno in c. si. de consuetudinē Item video inquit
p̄nozmiranus q̄ p̄suetudo que generat scandalum inhabilitat quem ad
matrimoniu spiritalē vt in c. cū olim de cle. p̄iu. ergo pari ratione debet

De arbore

posse inhabitare ad matrimonium carnale. Et notabis singulariter illam glo-
sam dicit Panor. Si in aliquo loco est hodie consuetudo ut in quanto gradu
non posset contrahi matrimonium et ex contractu generaret scandalum et
non valeret matrimonium licet c. Non debet de consang. et affi. hoc permittat
Et potest esse ratio duplex. Prima quia hec consuetudo concurrens cum iure antea
quo ac censetur esse sublata per ius novum ex quo non reprobat per illud ius et con-
currit sine scandalum et hanc rationem sentit glo. Secunda ratio colligitur
ex dictis quia consuetudo continens in se scandalum ex peritioe per inhabi-
tare alias habiles sed ubi a principio nullum fuisset impedimentum so-
lum scandalum superveniens non potest dissolvere matrimonium ut dicit
ista glo. quoniam notabis inquit Panor. quia propter scandalum non est receden-
dum a veritate iuris divini ut in c. ij. de no. op. tm et in regula qui scanda-
lizaverit de regulis iuris. Et tamen ad prius de consuetudine qui latius cupit hanc
materiam masticare potest videre Panor. super eo de cog. spirituali. Et an
cognatio spiritualis possit contrahi per procuratorem latius tractat per Panor. et
eol. Veniens communiter tamen doctores ubi ego fui instructus tenent quod non
est tamen deceptio inter eos reliquo ergo hec aliorum iudicio

Aditio

Considerandum Quarto quod cognatio spiritualis etiam se-
nifestum c. Ex litteris de cogna. spiri. ut si sacerdos haberet filiam quod cum reue-
rentia dico illa filia non potest contrahere cum eo quem idem sacerdos bap-
tizavit. hoc etiam patet per glo. xxx. q. ij. in summa. Sequitur cognationis
spiritualis materia principalis.

Et si b
nis Co
eis tate
lan rano

Nullum impedimentum

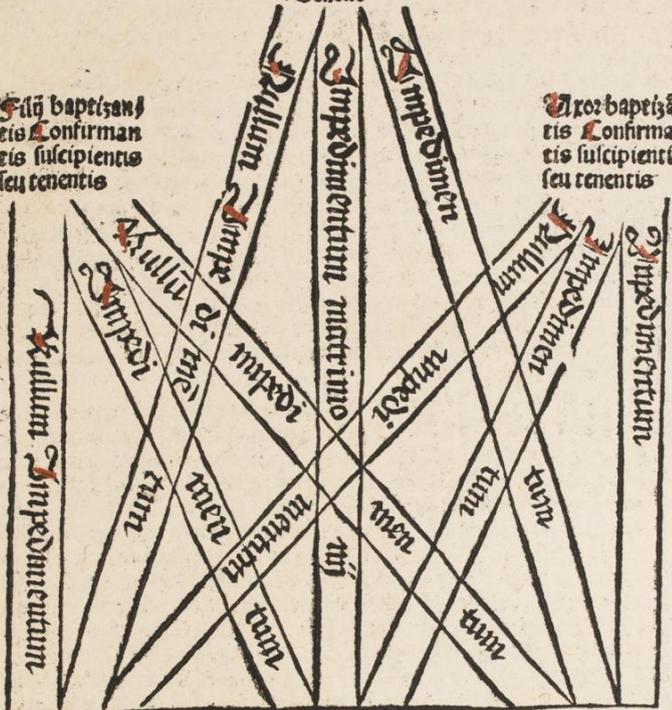
Patres
vires bap
Confirm
cepti lau re

Ar

Baptizans
 Confirmandus
 Tenens seu
 Tenens

Filius baptizans
 Confirmandus
 Tenens seu
 Tenens

Uxor baptizans
 Confirmandus
 Tenens seu
 Tenens

Fratres et sorores baptizati
 Confirmandus
 Tenens seu
 Tenens

Baptizatus
 Confirmandus
 Susceptor
 seu Tenens

Pater et mater
 baptizati Confirmandus
 Susceptor
 seu Tenens

De arbore

Additio

Consideranda sunt modica de cognatione legali. Cognatio legalis est quae puenit ex adoptione. Est autem adoptio actus legitimus per quem quis fit filius et non est tamen verus habet per filium vel nepotem vel alteriore finem voluntate adoptantis. Est autem adoptio unius generis principis sub se duas species. scilicet quia unius speciei non est nomen impositum iuxta regulam topicalem usurpat sibi nomen generis quia adoptionum alia adoptio alia arrogatio. et adoptio fit duobus modis iuxta. scilicet adoptio in finem. insti. de adoptionibus. una fit quae adoptat quod sui iuris sunt auctoritate ipatorum vel principum et vocatur proprie arrogatio. dicitur autem arrogatio quod is qui arrogat rogat. hoc iterrogat an velit eum quem arrogat iustum filium sibi esse. et is qui arrogat interrogat an id fieri patient. Alia fit quae adoptat quod in praesentia praesentium sunt in ipso magistratus siue cuiuslibet ordinarij iudicis vel defensoris civitatis aut etiam non ordinarij iurisdictiones tamen habentis. iure facte feudorum et illa vocatur proprie adoptio. scilicet adoptat is qui in praesentia aliena est. arrogat is qui sui iuris est. unde plus Arrogatio quod laus est huiusmodi et necesse patris adoptio sui nec patris desinit esse. ut probantur haec ff. de adoptione generaliter. Adoptivus enim non transit in potestatem adoptantis sed habet ius succedendi ab intestato insti. de adoptione. §. i.

Additio

Considerandum secundo quod tres sunt gradus adoptionis siue legalis cognationis quae subspecies dici potest. Primum gradus siue prima subspecies est superior et inferiorum videlicet ascendendum et descendendum quae attendit in praesentia adoptantem et filium vel filiam nepotem vel nepotem adoptatum vel adoptatam. Secundus gradus siue secunda subspecies est collateralium ex latere venientium quae attendit in filium siue filiam naturalem adoptantis et filium vel filiam adoptivum vel adoptivam. Tertius gradus siue tertia subspecies est etiam quodammodo descendendum et attendit in adoptantem et uxorem filij adoptati. Et in filium adoptivum et uxorem adoptantis et haec subspecies est quasi legalis affinitas. In primo gradu est prohibitio perpetua ut patet xxx. q. iiij. c. Ita diligere. in secundo est etiam prohibitio vel perpetua durante adoptione. hoc est quod diu sunt in eiusdem praesentia ea pro soluta eos perahere non impeditur. c. ut supra. In tertio gradu ubi quasi legalis affinitas est iterum omni tempore et indistincte impeditur matrimonium ut ff. de ritu nuptiarum. l. Nam adoptiva.

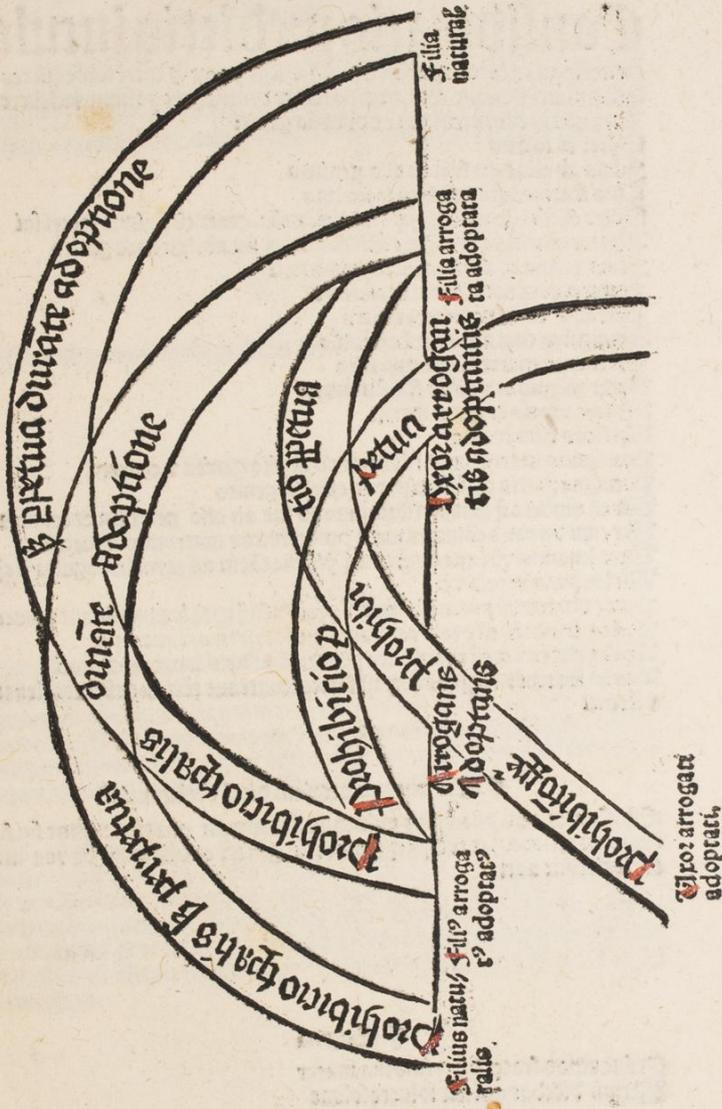
Additio

Considerandum tertio quod filius illegitimus potest perahere cum filia adoptiva. quod talis filius illegitimus non est in praesentia praesentis. ut patet xxx. q. iiij. in summa Hugo. Inno. Postquam concordat scilicet quod dicitur dissentiat. Item quod si adoptivus durante adoptione perahat cum filia legitima nunquam matrimonium dissolvit. Respondet wylh. quod non scilicet verum dicitur ut notat hugo. quod dissolvit. Item quod si secundo an duae personae adoptatae possint perahere inter se. Respondet secundum wylh. quod possunt cum nuptiae recipiant. prohibentur sic etiam duo filij spirituales alii cuius perahere possunt et spirituales cum adoptivo. In hoc concordat tene et Hugo.

Additio

Considerandum quarto quod Arbor cognationis legalis formari potest (ne peris lectoribus fastidium generem) sicut sequetur in figura cum circulis vel abscis finem dupliciter formatis.

Arbor cognationis legalis

Consideratis predictis luculen

ter ac singulis intellectualiter ponderatis patet q̄ inter subsequētes per
sonas matrimonium consistere potest ac contrahere possunt videlicet

Preignus cum preigna ex diuersis generi

Socer et socrus

Filius ab alia cum filia ex alio genitus

Duo fratres cum duabus sororibus

Socer cū filia generi sui quā habuit ex alia. gener cū filia soceri sui

Pater mariti p̄trahere cū filio nyrus sue ab extraneo genito

Filius vitrici ex alia cum preigna vitrici

Frater patruī cum sorore matertera

Patruus cum matertera eōtra

Suunculus cum amita et sic de alijs

Pater cum matre filius cum filia

Pater aliquis et vxoris filij sui mater

Pater vxoris et pater mariti

Vitricus cum matre

Preignus matris cum filia matris ex alio genita z econtra

Preigna patris cum filio patris ex alio genito

Vir cū muliere q̄ leuauit filium vxoris sue ab alio genitum et econtra

Vir cum duabus cōmatribus si p̄maternitas matrimonij precessit

Vxor leuantis viri aut tenētis ad p̄firmatōem nō carnalis cognita z eō

Vir leuantis vxoris zc.

Pater z mater cū parentibz quozū prolem filij p̄rij leuauerūt aut tenuerūt

Proles leuantis cū prole vel fratre aut sorore leuati aut teneti

Leuās aut tenēs cū nepote seu alijs p̄sāguineis leuati aut teneti

Leuās seu tenēs seu ples eoz cū sorore leuati aut teneti aut cū fratre leuati
vel teneti

¶ Enigmata materiam dictā declarantia

Est Comes cum duodecim militibus. Quorum quattuor erant sui filij
quattuor sui sororij et reliqui quattuor sui generi et oēs erant de vna ma
tre legitime nati

¶ Enigma

Salue nepos frater dixit filio sua mater
Serum dicebat qui scit soluere soluat

De enigmatibus

¶ Enigma

Est mulier quedam iuuenis vixime ferme senectutis virum habens sibi
illa coram se iuuenibus dicit Duo sunt fratres patris mei Duo sunt fra-
tres matris mee Duo s[un]t filij mei et omnes de illo sene vnico patre legit
me iuxta canonum decreta et ecclesie statuta matrimonialiter geniti

¶ Enigma

¶ Enigma q[uo] duo fratres possunt contrahere cum duabus suis sororibus

¶ Enigma

Dicunt due mulieres de duobus pueris. Isti sunt filij et nepotes nostri
hoc est filij filiorum nostrorum et fratres eorundem et sunt filij et fratres
maritorum nostrorum immo vterq[ue] est patruus alterius a ceteram nepos
improprie. Postq[ue] mulieres sumus eorum matres et auieque liber quoq[ue]
nostrarum alterius est nurus atq[ue] socrus Pariti nostri sunt filij nostre
et quilibet eorum est vitricus et filia ster sive preuignus

¶ Opusculum manuale arboru[m] predictarum elucidariu[m] atq[ue] p[er] venerabi-
lem septenariu[m] artiu[m] magistru[m] benemeritu[m] Joh[ann]e Stehelin pastorem in
Oberdorf collectu[m] singulis volentib[us] luceclarius scire graduu[m] distancias
precipue his qui presunt ecclesiastico certu[m] summopere necessarium sine
gaudeo fausto Impressum Colonie in officina signi p[er]petue memorie Hen-
rici Quentell Anno virginie part[is] . Dcccclij ipso die Oswaldi regis
et martyris

De ingang van

1717

De ingang van de stad Dusseldorp in 1717. De afbeelding toont de stad met de Rijn in de achtergrond. De afbeelding is een gravure van de stad Dusseldorp in 1717, met de Rijn in de achtergrond. De afbeelding is een gravure van de stad Dusseldorp in 1717, met de Rijn in de achtergrond.

1717

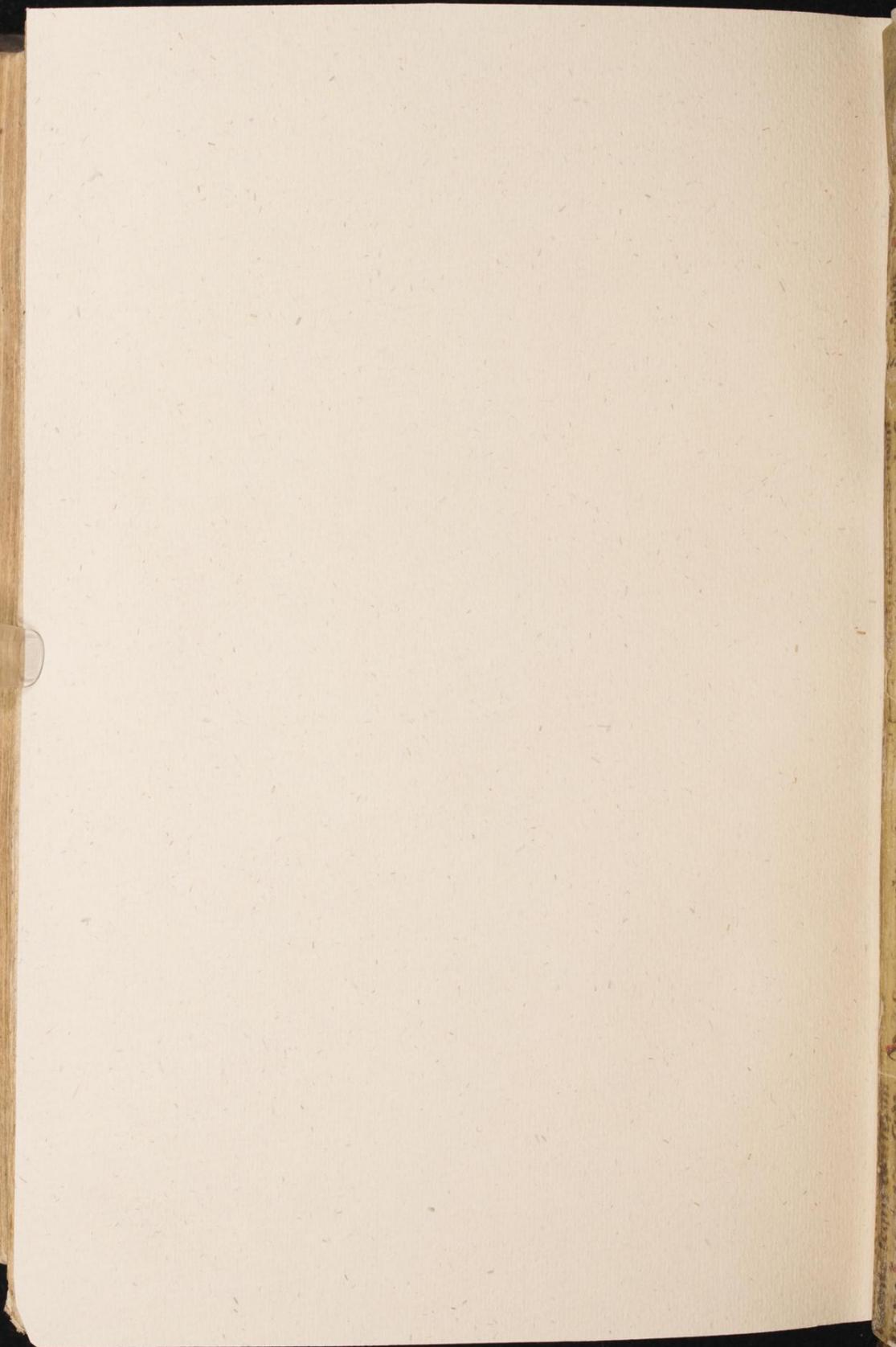
De ingang van de stad Dusseldorp in 1717. De afbeelding toont de stad met de Rijn in de achtergrond. De afbeelding is een gravure van de stad Dusseldorp in 1717, met de Rijn in de achtergrond.

LANDES-
UND STAAT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

De ingang van de stad Dusseldorp in 1717. De afbeelding toont de stad met de Rijn in de achtergrond. De afbeelding is een gravure van de stad Dusseldorp in 1717, met de Rijn in de achtergrond.

De ingang van de stad Dusseldorp in 1717. De afbeelding toont de stad met de Rijn in de achtergrond. De afbeelding is een gravure van de stad Dusseldorp in 1717, met de Rijn in de achtergrond.

Fragment of text from the adjacent page, including the words "Fandor" and "quod nullo" visible at the top right edge.

